KADARKÚT

Településképi Arculati Kézikönyv

2017.

Kadarkút Város Településképi Arculati Kézikönyve 2017.

Készült:
Kadarkút Város Önkormányzata megbízásából
7530 Kadarkút, Petőfi S. u. 2.
hivatal@kadarkutph.hu

Polgármester: Karsai József
polgarmester@kadarkutph.hu

Jegyző: Dr. Horváth Zsolt
jegyzo@kadarkutph.hu

Települési főépítész: Gáts András településmérnök
gatsmernok@gmail.com

Szöveg és fotó:
Kétnyári Aranka okl. építész,
okl. önkormányzati főépítész szakmérnök
ketnyari@kapos-net.hu

Térképek:
Kiss Gyula Csaba építészmérnök
kiss.gyulacsaba@gmail.com

Jóváhagyva: Kadarkút Város Önkormányzata Képviselő-testületének 208/2017. (XII.19.) határozatával

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés…….……..... 5

2. Kadarkút bemutatása…….……..… 6
   2.1. Kadarkút elhelyezkedése…...……...…… 6
   2.2. Kadarkút megközelítése…...……...…… 7
   2.3. Kadarkút földrajzi fekvése……...……...…… 8
   2.4. Kadarkút településkaraktere…...……...…… 9

3. Településképi szempontból meghatározó, építészeti, műemléki, táji és természeti értékek…… 10
   3.1. Kadarkút története……10
   3.2. Kadarkút régészeti lelőhelyei…….. 13
   3.3. Kadarkút örökségének műemléki értéke……...14
   3.4. Kadarkút örökségének helyi védelmi értékei…..……..15
   3.5. Kadarkút táji és természeti értékei…… 33

4. Településképi szempontból meghatározó, eltérő karakterű területek lehatárolása …..…… 35
   4.1. Történeti településrész és városközpont……..……36
   4.2. Átalakuló településrész (beépült és újonnan beépülő)……...… 41
   4.3. Gazdasági településrész……..44
   4.4. Zártkerti településrész……...……...…46
   4.5. Külterületi településrész ……..……..…….. 48

5. A településkép minőségi formálására vonatkozó ajánlások……..54
   5.1. Ajánlások - Építészeti útmutató - Történeti településrész…….…… 54
   5.2. Ajánlások - Építészeti útmutató - Átalakuló településrész…...…….. 62
   5.3. Ajánlások - Építészeti útmutató - Gazdasági településrész……..……..67
   5.4. Ajánlások - Építészeti útmutató - Zártkerti településrész…….…….. 68
   5.5. Ajánlások - Építészeti útmutató - Külterületi településrész……...69
   5.6. Ajánlások - Közterületek településképi útmutatója - utcák, terek, zöldterületek…...……..... 70

6. Jó példák bemutatása……..73
   6.1. Jó példák - Épületek, építészeti részletek, kerítések…...……...73
   6.2. Jó példák - Kertek, zöldfelületek……..……75

7. Jó példák bemutatása……..……..78
   Sajátos építményfajták, reklámhordozók, egyéb műszaki berendezések……... 78

Köszöntő

Tisztelt Olvasó!

Szeretettel köszöntök minden érdeklődőt, aki kíváncsi városunk táji adottságaira, épített környezetére és megőrzendő értékeire.

A kézikönyv segítséget nyújt abban, hogy megismerjék Kadarkút településképi arculatát, melynek óvása, ápolása és hagyományt őrző alakítása közös érdek minden városlakónak, vagy betelepülőnek.

Kellemes lapozgatást és hasznos információkat kívánok!

Kadarkút, 2017. december 19.

Tisztelettel:

Karsai József
polgármester

1. Bevezetés

A településképi arculati kézikönyv készítését *a településkép védelméről* szóló 2016. évi LXXIV. törvény írja elő. A rendelkezések azt a célt szolgálják, hogy környezetünket óvjuk és ápoljuk. A hely, ahol élünk, szép legyen.
De mit jelent az, hogy szép?
Szép a táj, szép a város, szépek a házak, szépek a kertek, szép az idő, szép a zene, szépek a költemények és lehetne sorolni a végtelenségig, mi minden tud szép lenni.
Ki ne ismerné az érzést, amikor készített, vagy épített valamit és elégedetten azt mondta: „Szép lett”.
Szép lett, legalább nekem szép.
De ami nekem szép, nem biztos, hogy másnak is szép.
Ahhoz, hogy környezetünk szép legyen, ismernünk kell annak értékeit. Ismernünk kell a környezetünk táji és természeti értékeit, építészeti örökségünk elemeit. Az értékek akkor válnak értékké, ha a múltat is ismerjük. A múlt emlékeit őrző adottságok és építmények azok az üzenetek, amelyekre a jövőnket építhetjük.
A szép, akkor válik széppé, ha illeszkedik abba a környezetbe, amelyben született.
A kézikönyv abban kíván segítséget nyújtani, hogy Kadarkút város településképi arculatának múltja és jelene megismerhető legyen, amelyre alapozva a jövő is tervezhetővé válik.
A kézkönyvben tett ajánlások és javaslatok nem kötelező erejűek, céljuk a valós értékek megismertetése és a lehetőségek feltárása.
A környezethez való illeszkedés mellett ne feledkezzünk meg az embertársainkhoz való alkalmazkodásról sem. Legyünk tekintettel szomszédjainkra, segítsük egymást bajainkban, ápoljuk a jó kapcsolatainkat és azt fogjuk észrevenni, hogy a szép környezetben az emberek is szépek. KA

2. Kadarkút bemutatása

2.1. Kadarkút elhelyezkedése

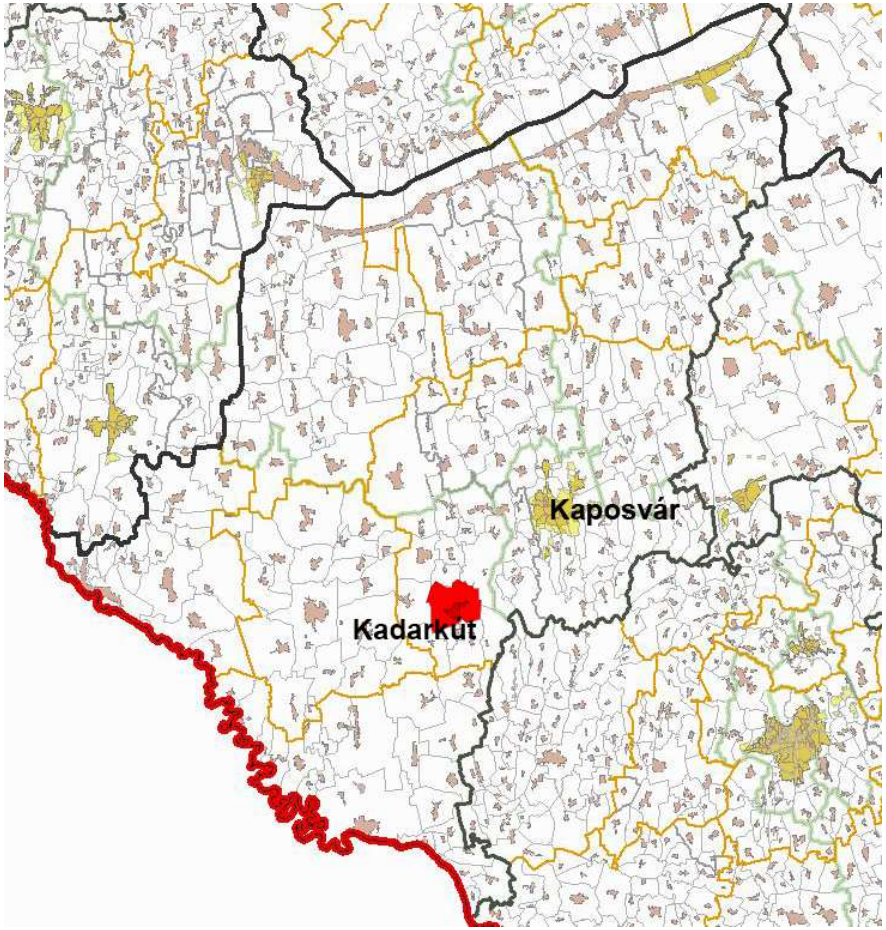

Jogállása: város

Lakónépesség száma: 2653 fő

Területnagysága: 3974 ha

Belterülete: 405 ha
Külterülete:3518 ha
Zártkert: 51 ha

Címere:

Kadarkút, Somogy megye egyik városa Kaposvártól dél-nyugat irányban 25 kilométerre fekszik.
Közigazgatási, oktatási központ, de közúti közlekedési csomópontnak is tekinthető.

A településhez tartozik Vótapuszta, Somogyszentimre, Kerékpuszta, Göndöczdűlő, Kenézpuszta, Hódospuszta, Laposcser.

A Kadarkúti Közös Önkormányzati Hivatal székhelye: Kadarkút.

Közigazgatási területét Rinyakovácsi, Bárdudvarnok, Visnye, Hedrehely, Hencse, Kőkút és Mike települések határolják.

2.2. Kadarkút megközelítése

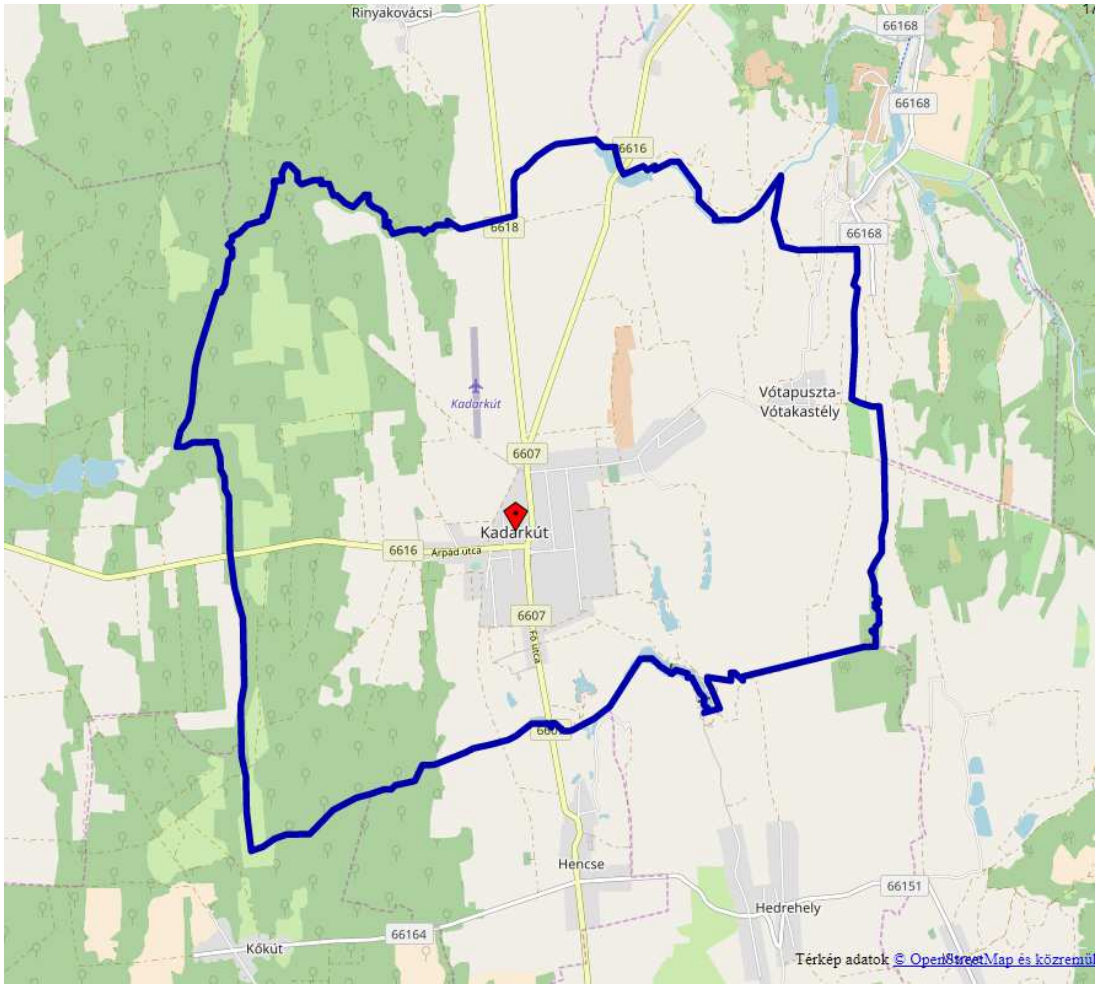

Kadarkút város a 61.sz.Dunaföldvár-Nagykanizsa országos másodrendű főúttól délre, a 68.sz.Barcs-Balatonszentgyörgy országos főúttól keletre fekszik. Megközelíthetőségét ezekből a főutakból leágazó összekötő utak teszik lehetővé. A település lakott területére nem jellemző az „egyutcás” település, de a lakóutcák nagy százaléka az országos közutak mellé települtek. A városban lévő országos közutak állapota a forgalmi igényeket ki tudja elégíteni.

A településen halad át a 6616 számú Kaposfő - Lábod összekötő út, a 6607 számú Szigetvár - Kadarkút és a 6618. sz. Nagybajom - Kadarkút összekötő utak, amelyek a község közúti közlekedését meghatározó forgalmi utaknak is minősülnek.

A tömegközlekedési kapcsolat Nagyatáddal, Kaposvárral és Barccsal jónak mondható. A közlekedés autóbuszokkal bonyolódik le. Naponta több járatpár érinti a települést. A megyeszékhely Kaposvár átszállás nélkül érhető el autóbusszal.

2.3. Kadarkút földrajzi fekvése

Kadarkút a Dunántúli dombság enyhén lankás felszínű területén fekszik. Nagyobbik, nyugati része a Kelet-Belső-Somogy, keleti része az Észak-Zselic és a Dél-Zselic kistájak részét képezi.

A település keleti részén a patakvölgyekben erdősávok húzódnak. A tájképet a szántók és az erdővel borított területek jellemzik. A város körül elterülő lapos területeken, mezőgazdasági művelésre alkalmas szántóföldek találhatók.

A Kelet-Belső-Somogy területre a homokon kialakult erdők és a mélyedésekben létrejött lápok a jellemzők. Napjainkra jórészt kultúrtájjá alakult a vidék, rossz termőképességű szántók, akácosok, telepített erdeifenyvesek és más homogén kultúrerdők jellemzik. Erdőirtással tájképileg értékes kaszálók és fás legelők jöttek létre, amelyek spontán erdősülnek. Az észak-déli lefutású patakvölgyekben számos halastófüzért hoztak létre.

Az Észak-Zselic a Dél-Dunántúl leginkább montán jellegű dombvidéki kistája, melynek jelentős részét őshonos erdőségek, tölgyesek, bükkösök borítják.

A déli irányba egyre lankásabbá váló Dél-Zselic kistájban a dombhátak nagy arányban mezőgazdasági művelés alatt áll, a természetes növényzet maradványai főként völgyekben és a meredek oldalakon találhatók meg.

2.4. Kadarkút településkaraktere

Kadarkút településszerkezetét az áthaladó főutak, valamint a táji adottságok határozzák meg.
A település belterületének nyugati határában áthaladt a megszüntetett Kaposvár-Barcs vasútvonal, amely megakadályozta a település nyugati irányú fejlődését.

A mai belterület szerkezetét az észak-dél, valamint nyugat irányban haladó főutak határozzák meg, valamint az 1840-es úrbéri birtokrendezés keretében kialakult derékszögű úthálózati rendszer jellemzi.
A belterület központjában a főutak egy közös térré szerveződnek, amely a városközpont területének tekinthető, itt találhatók a működést szolgáló intézmények.
A történeti jelentőségű utcákban találhatók a védett örökség építményei. A tágas derékszögű utcahálózat nagy kertbelsőségeket vesz körül, ami a településszerkezet fejlesztésének ad teret.

Gazdasági területek elszórtan jelennek meg, az egykori majorságok területére szerveződve.

Kevés zártkerti terület kapcsolódik a belterület északi határához.
külterületet szántók, rétek, legelők, erdők, patakok és halastavak alkotják. Védett területek az országos ökológiai hálózat övezetével, a tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület övezetével, valamint a Natura 2000 – SPA különleges madárvédelmi területtel érintett területek.
A településen helyi jelentőségű védett természeti terület is található.
A külterületen elszórtan jelennek meg az egykori falvak emlékét őrző kegyeleti parkok.

3. Településképi szempontból meghatározó
Építészeti, műemléki, táji és természeti értékek

3.1. Kadarkút története

A néphagyomány szerint a település nevét egy Kádár nevű főúr kútjáról kapta, mások azonban úgy tartják, hogy a település neve egy fából kirakott-kibélelt forrás-kutat idéz. A település régóta lakott, és az írott forrásokban is nagy számban fellelhető már a középkortól kezdve. A Szent Imre pusztai határban árokkal, sáncokkal körülvett földvár nyomaira bukkantak. Kadarkút mai területén a középkorban hét falu terül el: **Kadarkút, Kiskadarkút, Szentimre, Körmend, Kenéz, Hódos, Szentkirály**.

A település első okleveles említését az 1332-37. évi pápai tizedjegyzékben találjuk, egy 1358-ból származó oklevél Kadarcuch alakban említi. A középkorban számos főúri család osztozott e területen, első birtokosaként a Bánfi család ismert. A török korán elfoglalta a települést, 1554-ben az itt lakók már a töröknek adóztak. Az 1660. évi dézsmaváltság jegyzék szerint a szigligeti vár tartozéka. Egyházát a török kiűzése után szervezték újjá, 1774-ben 946 református és 147 katolikus lakosa volt.

Az I. katonai felmérésen már jelentős méretű település volt, melyet fontos közlekedési csomópontként való elhelyezkedésének is köszönhet. Itt találkoztak ugyanis a Kaposvárra, Szigetvárra, Nagyatádra és Barcsra vivő utak, s erre az útelágazási szerepre utal a címerében található Y alakú ezüst sáv.
A település központjában templom állt. Az utcára néző házak mögött kis gazdasági épületek, valamint veteményeskertek voltak.
A település nyugati szélén egy nagy legelő volt, amelyben kerítéssel választották el az állatokat. Kadarkúttól északra feküdt a szántókkal körbevett szőlő. Az erdő alig pársz méter távolságban ölelte körül a települést, így fában sem szenvedett hiányt.
A falutól délre patakokkal erősen felszabdalt területet találunk, legyezőszerűen szétnyíló apró völgyrendszer ez, amelynek völgytalpában az összegyűlt víz erejét kihasználva vízimalmot működtettek.

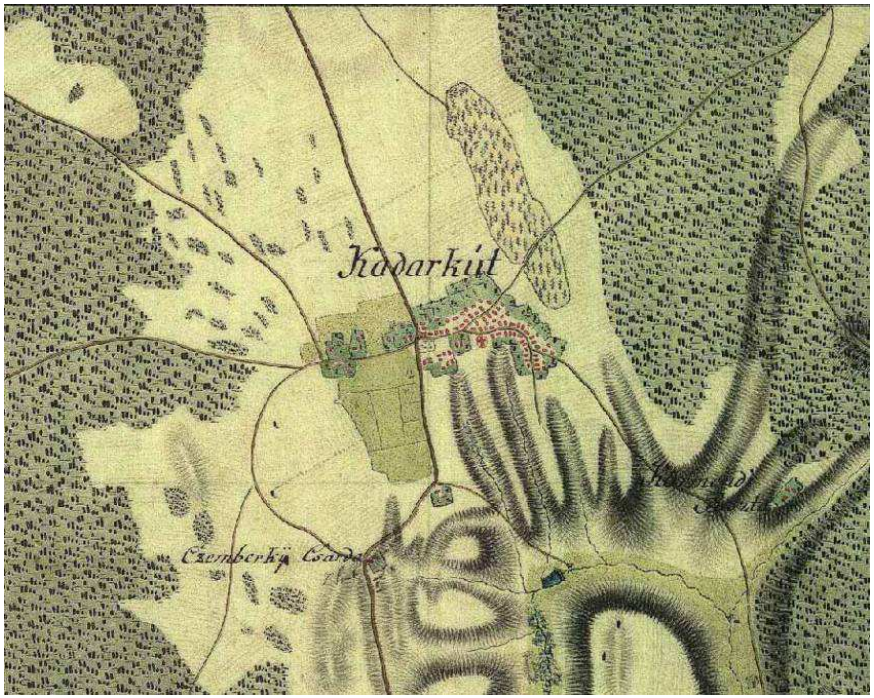

Kadarkút az I. katonai felmérésen (1784-ben)

A 19. században a Somssich, a Mérey, a Márffy, a Vasdényei és a Dersffi családok voltak legfőbb birtokosai. Az 1860-ban befejeződött úrbéri rendelkezés teremtette meg az alapját annak, hogy példásan rendezett településsé válhatott Kadarkút, szabályos, egymásra merőleges utcákkal, olvashatjuk Somogy megye kézikönyvében. Igaz ez 1857-ben a II. katonai felmérésen még nem igazán tükröződik. Az viszont egyértelműen kijelenthető, hogy jelentősen terjeszkedett a település, főleg déli irányban. Megszaporodott a település határában a rétek és legelők száma, amely az állattenyésztés nagyobb szerepére utal. Célszerű volt az állattenyésztésre fordított munka, mivel a napóleoni háborúk miatt óriási volt a kereslet a század elején a húsra, de természetesen a gabonaárak is megnőttek, ezért ahol csak lehetett ezek számára alakították át a tájat.
A háborúk végeztével mindenütt megindult az árutermelés és a piacra termelés, elkezdődött a földek kizsákmányolása. A külterületeken új pusztákkal találkozhatunk. Létrejött **Kenész-puszta és Körmend-puszta**. Fényes Elek szerint 1418 lakos volt 1847-ben, s már Somssich Józsefnek kastélya állt itt és mulató kertje.
Az egykori vadászkastély ma az idősek otthona.

A ma is álló, műemléki védettségű katolikus templomot 1840-ben szentelték fel a török időkben elpusztult kőtemplom helyén, amely felváltotta az addig Hódosban működő kápolnát, és a plébánia is ekkoriban költözött a mai helyére. Kadarkút lakosságának többsége református volt a 19. században, de számuk nem nőtt a betelepedések révén, csak a katolikusoké, így folyamatosan nőtt a katolikusok aránya, s 1930-ban már többségbe kerültek a településen. Ennek ellenére a reformátusoknak kőtemplomot csak 1906-ban sikerült építeniük, amely már építése után pár év múlva is rossz állapotban volt, hiszen az építkezésre nem volt elég pénzük.

A népszámlálások szerint a falu lakossága 1784-től 1850-ig csökkent, valószínűleg a járványok miatt, majd jelentős növekedést tapasztalható, hét év alatt több mint ötszáz fővel gyarapodott a falu lakossága. A betelepülők vallásukat tekintve többnyire katolikusok és zsidók voltak. Az 1880-as évre ismét visszaesés tapasztalható, ekkor volt a nagy kolerajárvány és folyamatosan száraz évek követték egymást, ezért az élelem is kevés volt.

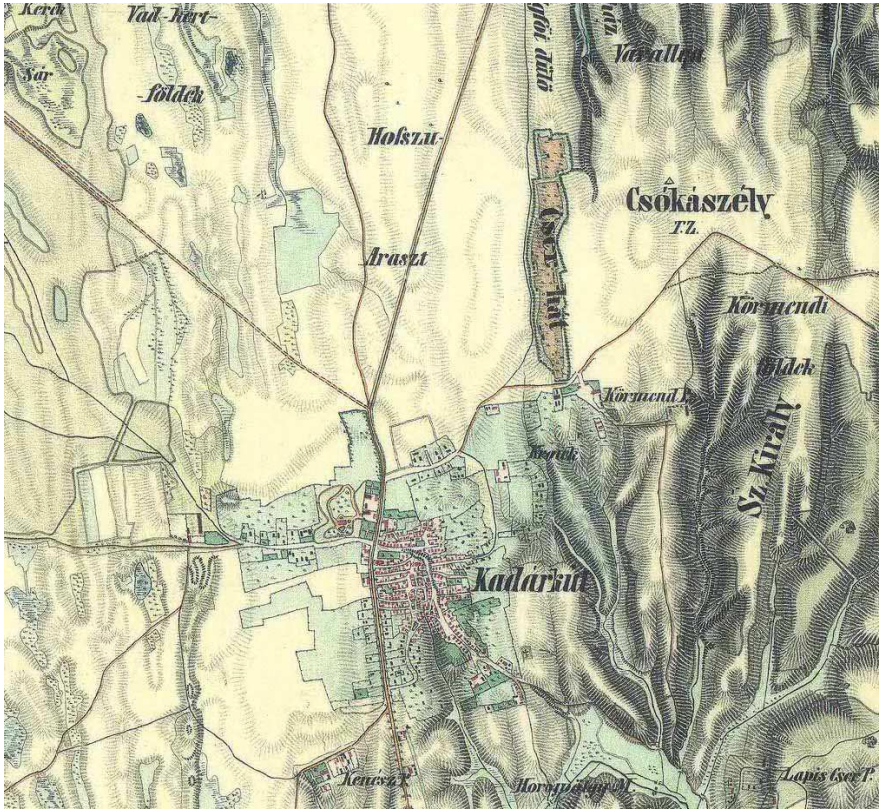

Kadarkút a II. katonai felmérésen (1857-ben)

A III. katonai felmérésen 1880-ban már tökéletesen látszik az említett merőleges utcahálózat. A település jelenlegi képe, régebbi utcái is az úrbéri rendezés eredményeképp alakultak ki. A rendezés keretében jelölték ki az egymásra merőlegesen futó utcákat (például a mai Körmendi és Árpád utca), melyeket napjainkig több új is követett, hogy végül kialakulhasson a mai települési úthálózat szerkezete. Kadarkútra ekkor több új lakó is érkezett, tovább növelve a népesség lélekszámát.
A népesség 1941-ig töretlenül emelkedett, elérve egészen a 3232 főt, amely Kadarkút történetének legmagasabb lakos száma. Fejlődő, iparosodó nagyközséggé vált Kadarkút a 20. század elejére, a településen 5-15 holdas kisbirtokos parasztgazdaságok, két gőzmalom és egy téglagyár működött.

Fokozatosan nőtt az itt élő cigányság száma is. Kadarkút határában a 20. század elején külön telepet hoztak létre, ahol putriban laktak csaknem százan és számuk a sok gyerekvállalás következtében gyorsan nőtt, így ez is magyarázatot ad a lakosság növekedésére. A II. világháború az itt élő nagyszámú zsidóság tragédiája volt. A kereskedő és iparos zsidóságot kitelepítették, elhurcolták. Az ötvenes években pedig a kuláküldözés tizedelte tovább a község szellemi és gazdasági vezető rétegét.

A 40-es évek végétől jelentős közigazgatási központi szerepet töltött be a település, és ezt a funkciót a mai napig őrzi. 1976-ban új általános iskola épült, erre alapozva fejlődött tovább az iskolarendszer, előbb szakmunkásképző, szakközépiskola létesült, majd egy kollégium nyitotta meg kapuit.

Az 1980-as évek elejéig sorra utcák nyíltak a lakástámogatási rendszer adta lehetőségek kihasználása révén.
A rendszerváltás után a családok többsége bérbe adta földjét a termelőszövetkezetbe. Az itt élők egy része ebben tud dolgozni, vagy az Önkormányzat intézményeiben és a szolgáltatás jellegű magánvállalkozásokban. A Kaposvári Ruhagyár kadarkúti telepe kínált korábban munkalehetőséget, amely mára már megszűnt. Sokan ingáznak a távolság ellenére is Kaposvárra. A település igyekszik az idegenforgalom és a turizmus fellendítésével további bevételekhez jutni.

Kadarkút nagyközség 2005-ben városi rangot nyert.

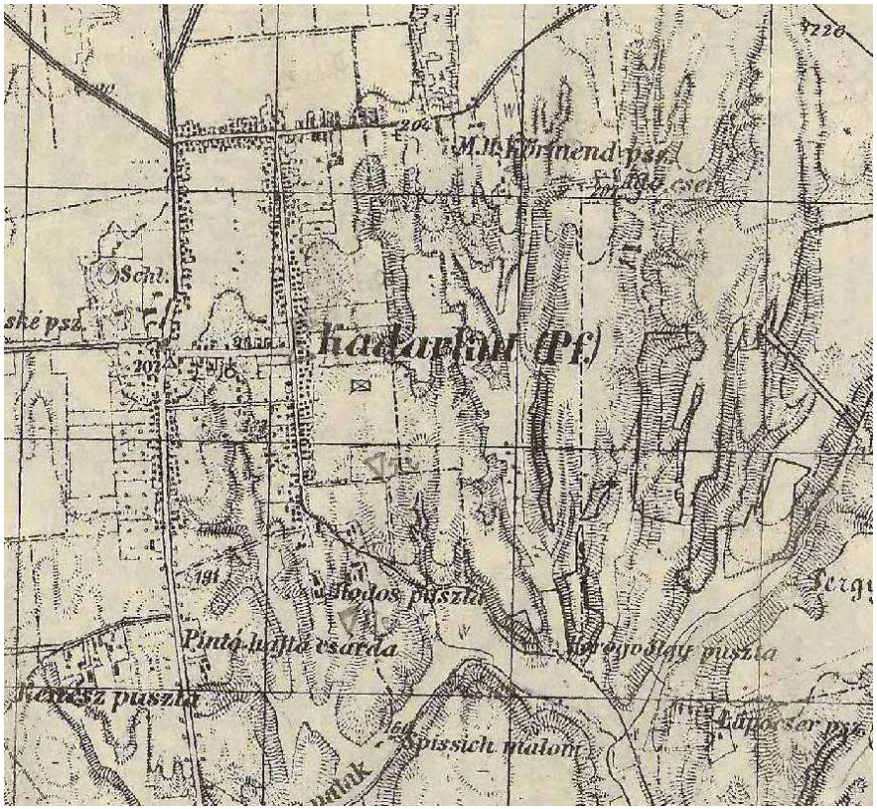

Kadarkút a III. katonai felmérésen 1880-ban

3.2. Kadarkút régészeti lelőhelyei

Kadarkút történetét követően a régészeti lelőhelyek a középkori falvak helyével azonosíthatók.

Északon, a középkori Szentimre falu területén a Szentimre-kút, a Török-templom, az Árpád-kori eredetű Somogyszentimrei földvár területeik kaptak védelmet, Csurgóskút mellett a Bolhaköpés-dűlő, valamint a Mamut-völgy nevezetű régészeti lelőhely fekszik.

Délen az egykori Kenéz és Hódos faluk területén a Kenézi út, valamint attól keletre Hódospuszta, a Sziget „Észak” és a Sziget „Dél” területei védettek.
Laposcser környékén a Tüttös-dűlőn jelölt régészeti lelőhely.

A belterülettől keletre az egykori Szentkirály és Körmend faluk környékén a Kettős-domb, a Puszta-Körmend ér, valamint a Szentkirályi-dűlő területe védett.

Kadarkút belterületén a Fő utcától keletre a katolikus templom és a református templom telkei, valamint a két templom közötti terület, a középkori falu területe, (a város névadója) Kadar-kútja védett. Védett belterületi ingatlanok a templomoktól keletre a Nagy utcában és a Hódos utcában találhatók.

A Hősök terétől nyugatra az Ady Endre utca teljes területe, valamint az Ady Endre utca és az Árpád utca közötti terület védett.

Védett belterületi ingatlanok továbbá a Körmendi utcában a Horváth-sarok, valamint szintén a Körmendi utca déli felén a Téglagyár utca utáni telkek területén találhatók.

3.3. Kadarkút örökségének műemléki értéke

Rk. templom **tsz: 4471 [7904]**
Kadarkút, Hősök tere 6. hrsz: 351

Védelem státusza:Nyilvántartott műemléki érték
Védelem fajtája: Általános műemléki védelem
Bírság kategória: III.
A védelemből adódóan műemléki környezete nincs.

Klasszicista stílusú templom, épült 1832-1840.

3.4. Kadarkút örökségének helyi védelmi értékei

Ref. templom - épület
Kadarkút, Petőfi Sándor utca hrsz:365

A helyi védett templom 1906-ban épült romantikus stílusban.
Felújított, rendeltetésének megfelelően használt.

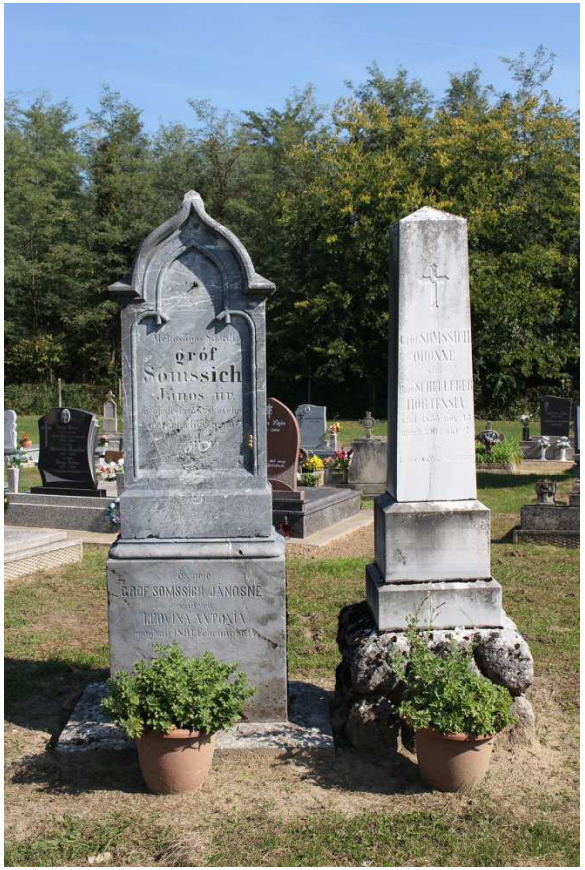

Gróf Somssich János síremléke (1859)

Síremlékek - építmény

Kadarkút, Árpád utcai temető hrsz:0227

Jálics Ernő szobrászművész síremléke
Pados József plébános síremléke
Az ismeretlen katona síremléke
Kis-Bank Ferenc vezérkari őrnagy síremléke
Varga János faragóművész síremléke

Kereszt - építmény

Kadarkút, Körmendi utca hrsz:681/3

„Emeltették Gf. Somssich Imre és Mária 1884”

Hősi emlékmű - építmény
Kadarkút, Petőfi Sándor utca hrsz:368
(Hősök tere)

A város központi terén álló emlékmű az első és a második világháború hősi halottainak emlékére épült.

Városháza - utcai homlokzat

Kadarkút, Petőfi Sándor utca 2. hrsz:384/1

Az egykori Strass-házban a Városháza kapott helyet, amely elsődleges szerepet tölt be a város életében.
A felújítás során az épület homlokzata átalakult.

Gyógyszertár - épület és kerítés

Petőfi Sándor utca 4. hrsz:383/1

Szépen helyreállított és rendeltetésének megfelelően használt épület a Városháza szomszédságában az Őrangyal gyógyszertár. Sajnos utcai homlokzatát a növényzet eltakarja.

Volt Somssich kastély - épület és park

Kadarkút, Vóta-kastély hrsz:1134

Az épület 1912-ben épült a Somssich grófok vadászkastélyaként. Funkciója nyaraltatás, vadásztatás volt. 1984-ben a Magyar Pünkösdi Egyház romos állapotban vásárolta meg, majd felújította és idősek otthonaként működtette.
2012-ben a 100 éves épület tetőszerkezete és a padlásfödém nagy része leégett, felújították és bővítették, rendeltetése változatlan.

Lakóház - épület és kerítés
Kadarkút, Árpád utca 7. hrsz:4

A Somssich kastély bontásából épült egykori zsidóház, tömegében, alaprajzi rendszerében változatlan.

Lakóház - épület

Kadarkút, Árpád utca 25. hrsz: 15

Az egyik legszebben megőrzött polgári lakóház. Tömegében, alaprajzi elrendezésében és homlokzatában őrzi az 1920-30-as évek községi hagyományait.

Lakóház - épület
Kadarkút, Árpád utca 36. hrsz: 125

Felújított, gondozott polgári lakóház.

Lakóház - utcai homlokzat
Kadarkút, Kossuth Lajos utca 28. hrsz:806

Igényesen, szépen helyreállított hosszházas lakóház.

Lakóház - épület
Kadarkút, Kossuth Lajos utca 15. hrsz:391

Az „L” tömegű épület a jómódú polgárság lakásépítési típusa. Nyílászárói szecessziós stílusjegyeket hordoznak.

Lakóház - utcai homlokzat
Kadarkút, Kossuth Lajos utca 54. hrsz: 794

Az épület kváderes homlokzata, nyílásosztásai és keretezései védendő értéket képviselnek. Felújítása és a redőnyszekrény eltávolítása javasolt.

Irodaház - épület
Kadarkút, Fő utca 7. hrsz:247/5

A gazdag polgárház, egykori pártház, szépen felújított és karbantartott. Az épület arányai és díszes homlokzata megtartott.

Lakóház - épület
Kadarkút, Fő utca 28. hrsz: 333

A jól gazdálkodó hosszházas parasztház típusa, tömegében, arányában mértéktartó, megőrzendő.

Lakóház – utcai homlokzat
Kadarkút, Nagy utca 9. hrsz: 562

Az egyszerű tömegarányú, hosszházas parasztház szép példája.

Lakóház - utcai homlokzat
Kadarkút, Hódosi utca 9. hrsz:482

Az utcai homlokzat díszítőelemei megőrzendő értéket képviselnek. Nyílászáróinak aránya megtartandó.
A tetősíkból kiugró tetőablakok megjelenése idegen, indokolt bontása és síkban fekvő ablakra történő cserélése.

Malom épület - épület
Kadarkút, Körmendi utca hrsz:722

Kedves színfoltja a városnak az egykori Horváth-malomépülete. Felújítása az eredeti formai elemek felhasználásával történt az épülettömeg megtartása mellett.

Magtár - épület
Kadarkút, Virág utca hrsz:865

Az egykori magtárépület ma már használaton kívüli, funkcióváltásra vár, megőrzése indokolt.

3.5. Kadarkút táji és természeti értékei

Kadarkút területét táj- és természetvédelmi szempontból érinti az OTrT **országos ökológiai hálózat övezete**.
Az övezet Kadarkút területének északi részét fedi, Mike, Rinyakovácsi és Bárdudvarnok közigazgatási területe mellett.

Az OTrT **tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület övezetével** fedett területek:
észak felől Bárdudvarnok, dél felől Hedrehely szomszédságában, valamint keskeny sávban nyugatra Kőkút és Mike közigazgatási területe mellett.

Keskeny sávban **Natura 2000 – SPA különleges madárvédelmi terület** található nyugat felől, Mike határában.

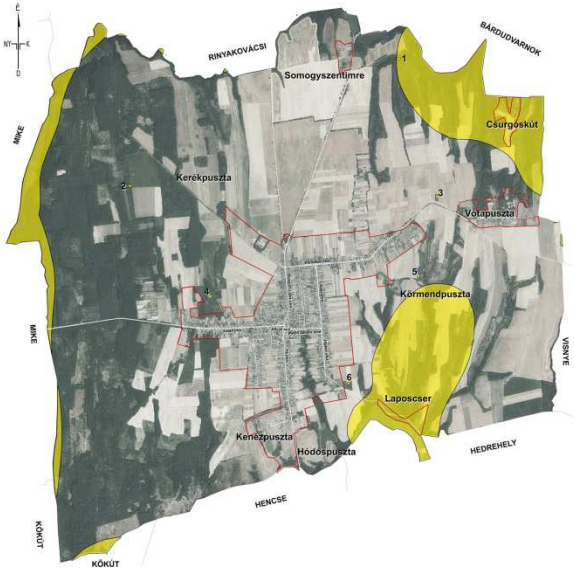

Kadarkút város helyi természeti értékét képezi a 0251 a, c és a 0255 b helyrajzi számú terület (védett fekete, fehér és piros kökörcsin), valamint **Szabadkai Tibor növénygyűjteménye** a Kadarkút, Körmendi u. 51. szám alatti, 611 helyrajzi számú területen.

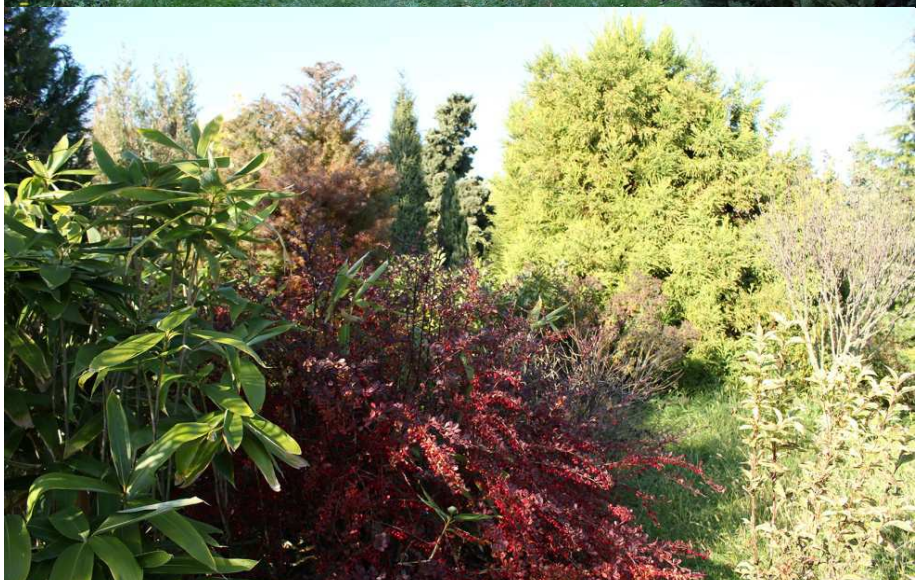

Szabadkai Tibor védett növénygyűjteménye a Kadarkút, Körmendi u. 51. szám alatti, 611 helyrajzi számú területen

4. Településképi szempontból meghatározó
Eltérő karakterű területek lehatárolása

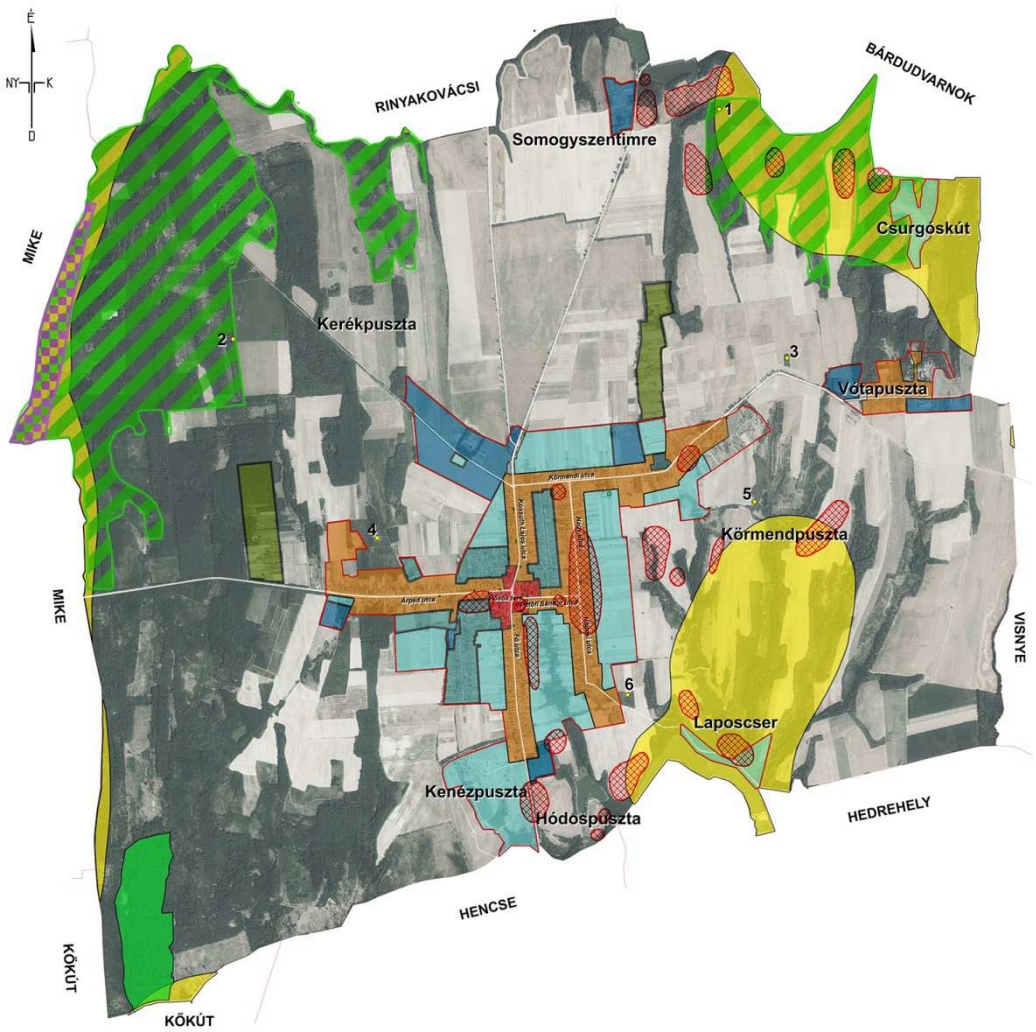

JELMAGYARÁZAT

TERVEZETT BELTERÜLET HATÁR

VÉDELEMMEL ÉRINTETT TERÜLETEK:

VÉDETT KÜLTERÜLET, ORSZÁGOS ÖKOLÓGIAI HÁLÓZAT

VÉDETT KÜLTERÜLET, TÁJKÉPVÉDELMI TERÜLET

VÉDETT KÜLTERÜLET, NATURA 2000 - SPA

HELYI VÉDETT TERMÉSZETI TERÜLET

RÉGÉSZETI LELŐHELY

HELYI VÉDETT ÉPÜLET

MŰEMLÉK

ELTÉRŐ KARAKTERŰ TERÜLETEK:

TÖRTÉNETI TELEPÜLÉSRÉSZ

VÁROSKÖZPONT

ÁTALAKULÓ, BEÉPÜLT TELEPÜLÉSRÉSZ

ÁTALAKULÓ, ÚJONNAN BEÉPÜLŐ TELEPÜLÉSRÉSZ

GAZDASÁGI TELEPÜLÉSRÉSZ

ZÁRTKERTI TELEPÜLÉSRÉSZ

KÜLTERÜLETI TELEPÜLÉSRÉSZ

4.1. Történeti településrész és városközpont

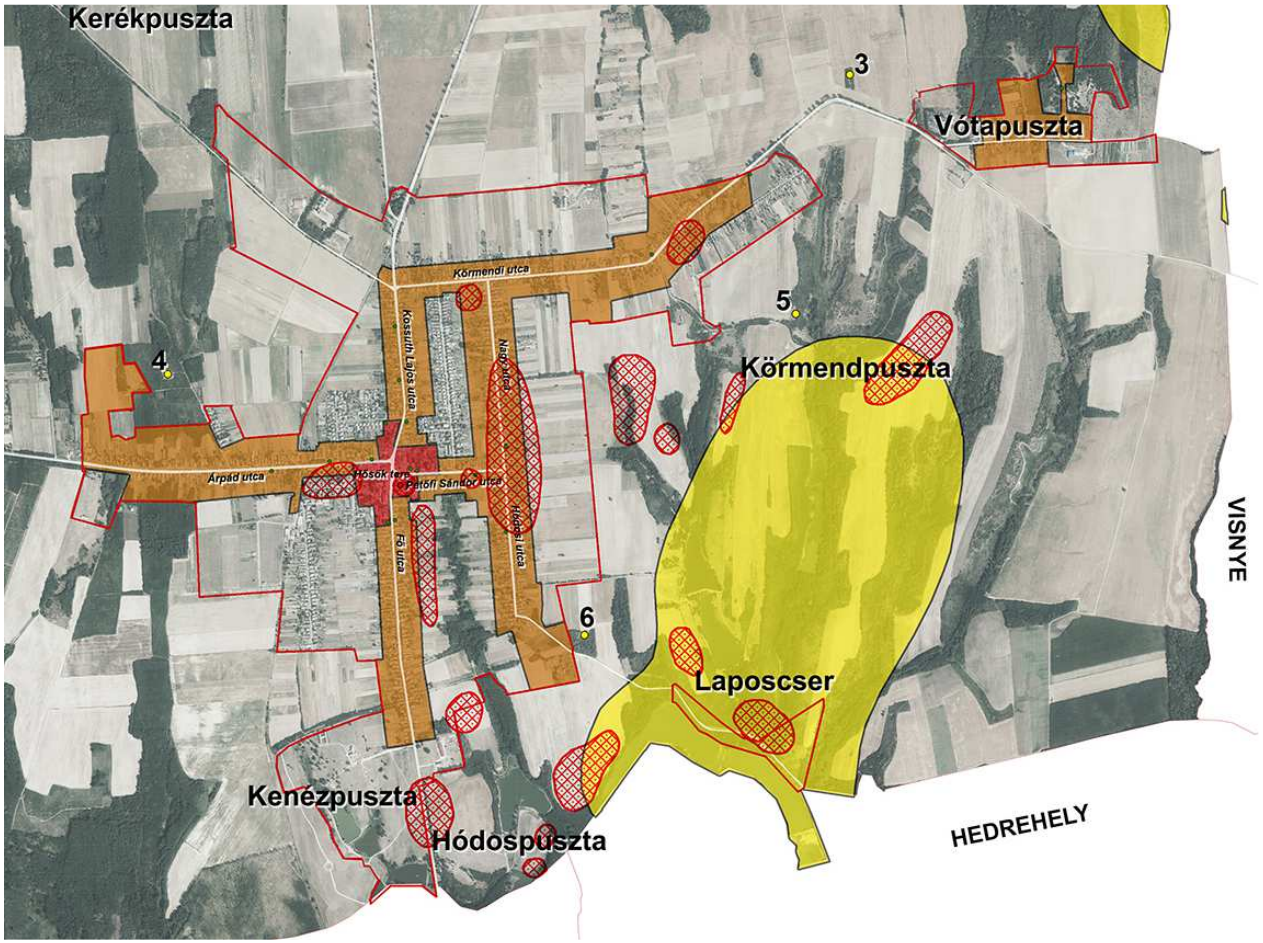

Kadarkút központi belterületének településszerkezetét a derékszögű úthálózati rendszer jellemzi, melynek történeti jelentőségű utcái nagy kertbelsőségeket vesznek körül és a belterület súlypontjában egy központi térré (Hősök tere) szerveződnek.

A történeti településrész területét a régebben kialakult utcákhoz csatlakozó telkek képezik, a várost észak-dél irányban átszelő Kossuth Lajos utca és Fő utca, a nyugat irányban Mike felé vezető Árpád utca, a kelet felé tartó Petőfi Sándor utca, attól délre a Hódosi utca és északra a Nagy utca, valamint a belterület északi felén, Vótapuszta felé vezető Körmendi utca.

Történeti településrészként jelenik meg Vótapuszta lakóterülete és a helyi védett kastély telke.

A történeti településrész két területre osztható, a városközpont területére és a fennmaradó területekre.

Kadarkút központi területén áll a város műemlék katolikus temploma, attól keletre, a Petőfi Sándor utcában a helyi védett református templom.

A városközpontban helyezkednek el a város működését szolgáló intézmények, a helyi védett városháza, mellette a helyi védett gyógyszertár, az új építésű szociális alapszolgáltatási központ, a művelődési ház és könyvtár, az óvoda, az iskola, az orvosi rendelő, a tűzoltóság, a posta, a rendőrség, a takarékszövetkezet, vendéglők, valamint egyéb kereskedelmi egységek.

A közhasználatú épületeket nagy kiterjedésű zöldfelületek, igényesen kialakított parkok ölelik át. A történeti településrészen közkertként, vagy közparkként nyilvántartott zöldterület nincs.

A jellemzően vegyes területbe sorolt igazgatási, oktatási, kereskedelmi, szolgáltató és lakó épületek jellemzően szabadon álló beépítési móddal épültek, többszintesek is lehetnek, a legmagasabb épületmagasság 7,5 méter.

Városháza

id. Kapoli Antal Művelődési Ház és Konyvtár

Jálics Ernő Általános és Vendéglátóipari Szakképző Iskola

Akác Vendéglő

A történeti településrészen lévő lakott területek jellemzően falusias lakóterületek, elvétve kertvárosias lakóterületek is találhatók.
A falusias lakóterületen álló lakóépületek jellemzően oldalhatárra épültek, a kertvárosias lakóterületek beépítési módja változó.
Az előkert mérete változó, utcafrontos épületek is találhatók a kialakult beépítésű területeken.

A tetőgerinc kialakítása vegyes, a keskeny, hosszházas épületeken utcára merőleges tetőgerinc, a szélesebb épületeken utcával párhuzamos tetőgerinc került kialakításra.
Az egész településen gyakori a sátortető, vagy kontyolt nyeregtető alkalmazása.

A történeti településrészen a lakóépületek javarészt földszintesek, az újabbak tetőtere beépített.
Az épületmagasság alacsony, falusias lakóterületen 5 méter.

Az épületek szerkezete és anyaghasználata hagyományos, tömörfalas épületek, fa szerkezetű tetővel.
A homlokzatok vakolt felülettel, visszafogott színezéssel készültek.

Az utcai kerítések jellemzően alacsonyak, áttörtek, tégla pillérek között fa, vagy kovácsoltvas mezők alkalmazásával.
Az épülethez csatlakozó kiskertek igényesek, gondozottak.

Volt Somssich kastély (Vóta-kastély) - épület és park

1984.

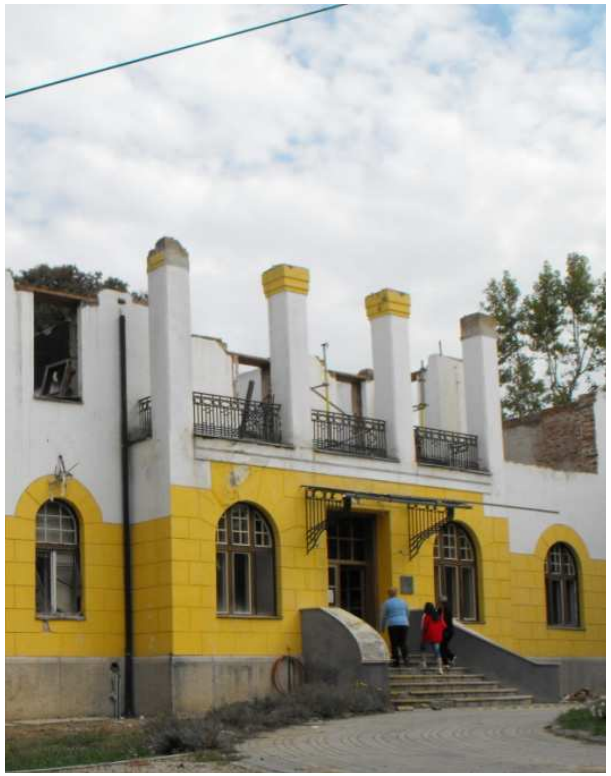

2012.09.29.

2017.11.20.

Az épület 1912-ben épült a Somssich grófok vadászkastélyaként. Funkciója nyaraltatás, vadásztatás volt. 1984-ben a Magyar Pünkösdi Egyház romos állapotban vásárolta meg, majd felújította és1987-ben nyitotta meg az akkor 35 férőhelyes Szeretetotthont. 2012-ben a 100 éves épület tetőszerkezete és a padlásfödém nagy része leégett, az épület használhatatlanná vált. Az épületet felújították és bővítették, rendeltetését megtartották. 2016-ban költözhettek vissza a lakók az immár 55 férőhelyes kastély épületbe. A Pünkösdi Egyház fontosnak tartotta a helyi védett épület értékeinek megőrzését, külső homlokzatának korhű helyreállítását. Működésük során előtérbe helyezik a keresztény értékrend fenntartását, családias légkör megteremtését, lelki gondozást és hasznos szabadidős programok szervezését.

A kastélyépület és parkja sajátos arculattal jelenik meg a történeti településrész szövetében. Az épület sorsa és története megrendítő az ott élők számára. Helyreállítása tükrözi mindazt a kitartást és szeretetet, amely követendő, jó példát állít a mai kor múltat temető, pusztító világában.

A Magyar Pünkösdi Egyház fenntartásában működő idősek otthonának 5 hektáros parkja 1987 óta minden nyáron benépesül. Az évek során kiemelt táborozó helyszínné alakult át, ifjúsági- és gyermektáboroknak ad otthont. Egy-egy nyáron az ország különböző településeiből érkező, több száz fiatal tölt hosszabb rövidebb táborozási időt, a Vóta-kastély parkjában.

A város történeti településrészén két működő temető található egy a Körmendi utca mellett, egy az Árpád utca mellett.

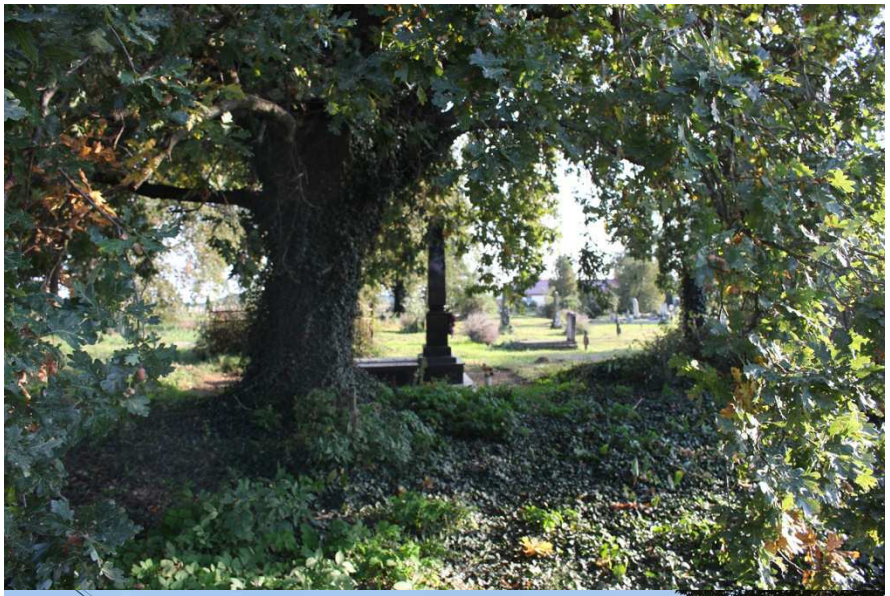

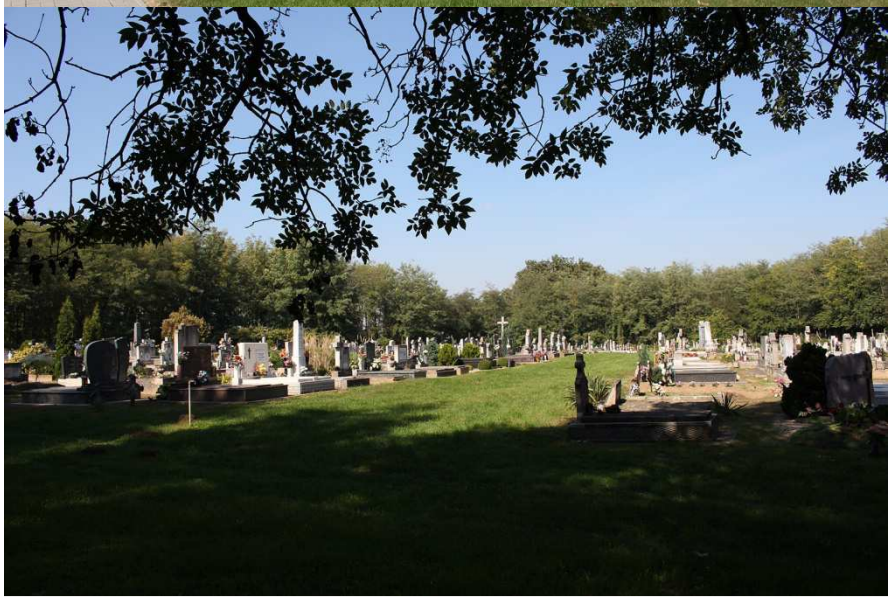

4.2. Átalakuló településrész (beépült és újonnan beépülő)

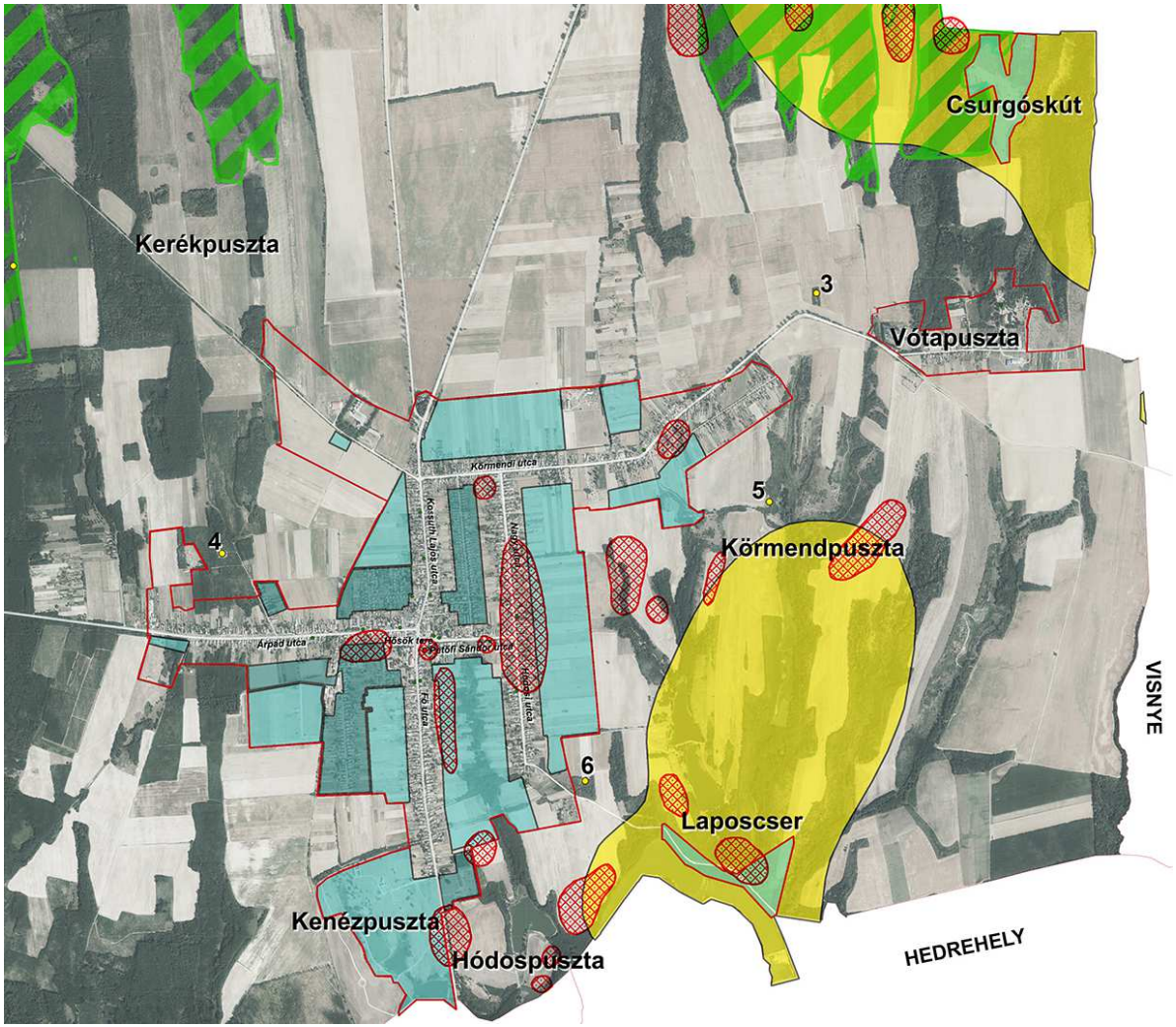

A történeti településrész úthálózati rendszerére jellemző, hogy nagy kertbelsőségeket határolnak körül.
A tömbbelsők feltárásával, új utcák nyitásával a megváltozott életmódot szolgáló teleknagyságok alakultak ki,
ahol az épületek mérete is a mai kor megnövekedett igényeit szolgálja.

A város belterületén még rengeteg a tartalék terület. A térképen jól láthatók a már beépült és a beépítésre váró, átalakuló településrészek.
A tömbbelsők feltárásával, a belterület határáig nyúló hosszú kertvégek újraosztásával további új lakóterületek, intézményterületek, idegenforgalmi fejlesztést szolgáló területek és zöldterületek alakíthatók ki.

Kenézpuszta területén az egykori majorság különleges turisztikai és sportterületté alakul át.

A belterületi kertek fejlesztésén túl további beépítésre szánt területi fejlesztések tervezettek.

Laposcser területén a Tüttösi-halasok mentén hétvégi házas üdülőterület és különleges sportterület kialakítása tervezett.
Egyéb, a központi belterülettől kívül eső lakóterület céljára tervezett belterület Csurgóskút területe.
Ezeket a területeket érinti a tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület övezete is.

A történeti településrészek közötti tömbbelsőkben nyitott új utcák vegyes építészeti arculatot mutatnak.

A keskenyebb telekosztású területek beépítése jellemzően oldalhatáron álló, a szélesebb telkek beépítése szabadon álló.

Az épületek tömegaránya és tetőgerinc kialakítása a telek szélességével együtt változik, keskeny telkeknél utcára merőleges tömegű és gerincű épületek, szélesebb telkeknél utcával párhuzamos tömegű és gerincű házak épültek.
A változó településrészeken is gyakori a sátortető, vagy kontyolt nyeregtető alkalmazása. A tetők jellemzően cserépfedés héjazattal fedettek.

Az új építésű telektömbökre jellemző a tömegek és tetőformák mozgatása, L vagy T alakú kialakítása.

A falusias lakóterületek épületmagassága azonos a történeti településrész épületeinek magasságával, 5 méter.
A kertvárosias területek épületmagassága 5-7,5 méter.
A magasság adta lehetőséggel élve földszintes, tetőtér beépítéses, vagy emeletes épületek egyaránt jellemzők az átalakuló településrészeken.

A homlokzatok vakolt felülettel, vegyes színhasználattal jelennek meg az utcaképben.
A homlokzatok színezése és díszítése helyenként túlzó.

Az átalakuló településrész utcáira jellemző az egységes előkert és áttört kerítés alkalmazása.

4.3. Gazdasági településrész

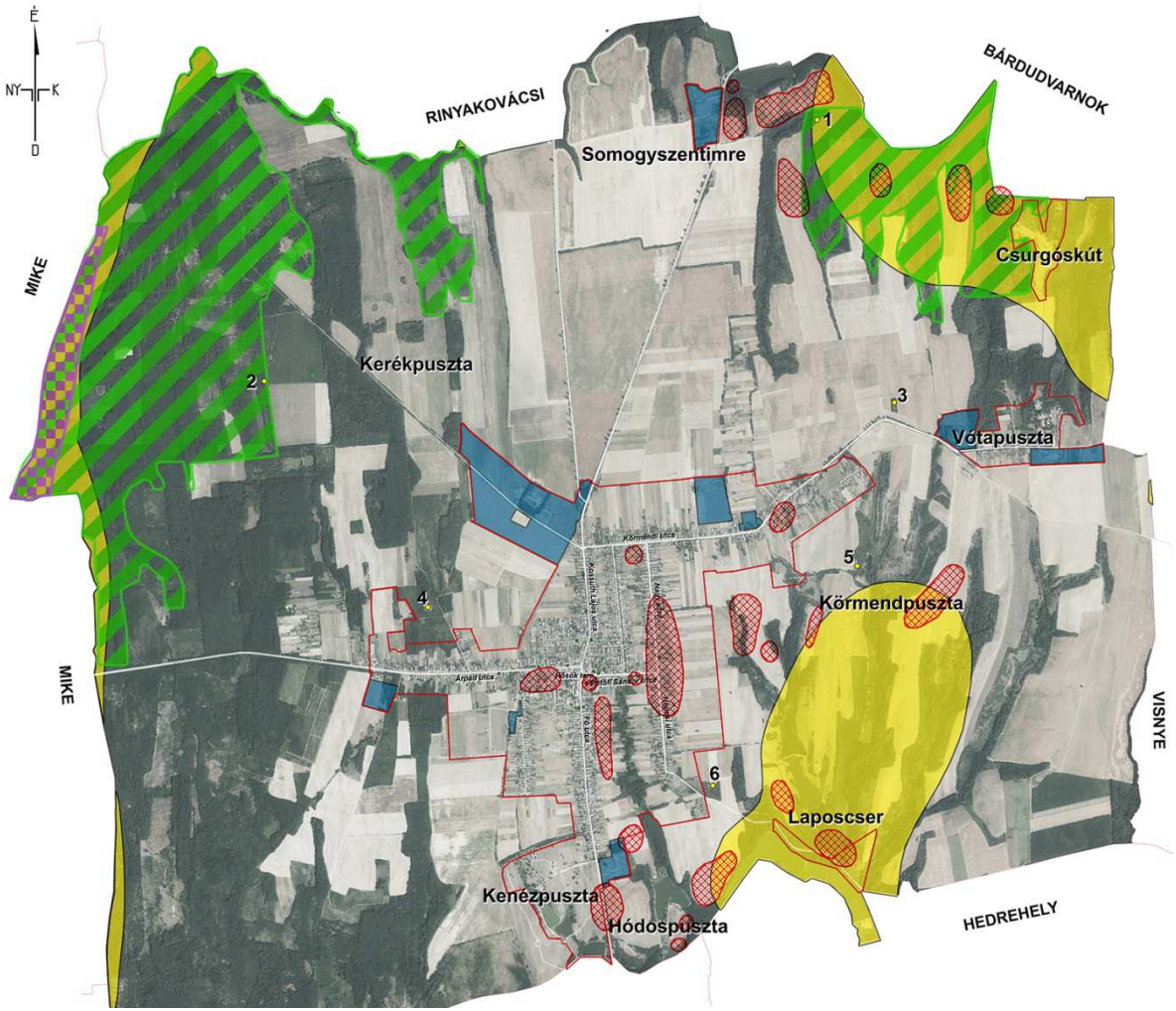

Kadarkút történeti gazdasági területei, majorságai, mezőgazdasági ipari üzemei adottságok, mely területek elszórtan jelennek meg a város közigazgatási területén.

A település északi határának közelében lévő Somogyszentimre mezőgazdasági üzemi és állattartó telepe elpusztult, területe fejlesztési célt szolgál.

A központi belterülettől keletre található egyéb belterületet alkotó Vótapuszta gazdasági területei kiépültek, üzemei működnek.

A központi belterület déli részén a Kenéz-pusztai egykori majorság különleges turisztikai és sportterületté alakul át.
A Hódospusztai műhely működik, fejlődik.

A meglévő gazdasági területek fejlesztésére nagy területek kerültek kijelölésre.

Iparterület céljára belterületbe vonás a központi belterülethez csatlakozva észak felől a Kerékpuszta felé vezető út mentén, nyugat felől a Mike felé vezető út mellett, kelet felől a Körmendi utcától északra, dél felől a Hencse felé vezető út keleti oldalán lévő területeknél (Hódospuszta) tervezett.

4.4. Zártkerti településrész

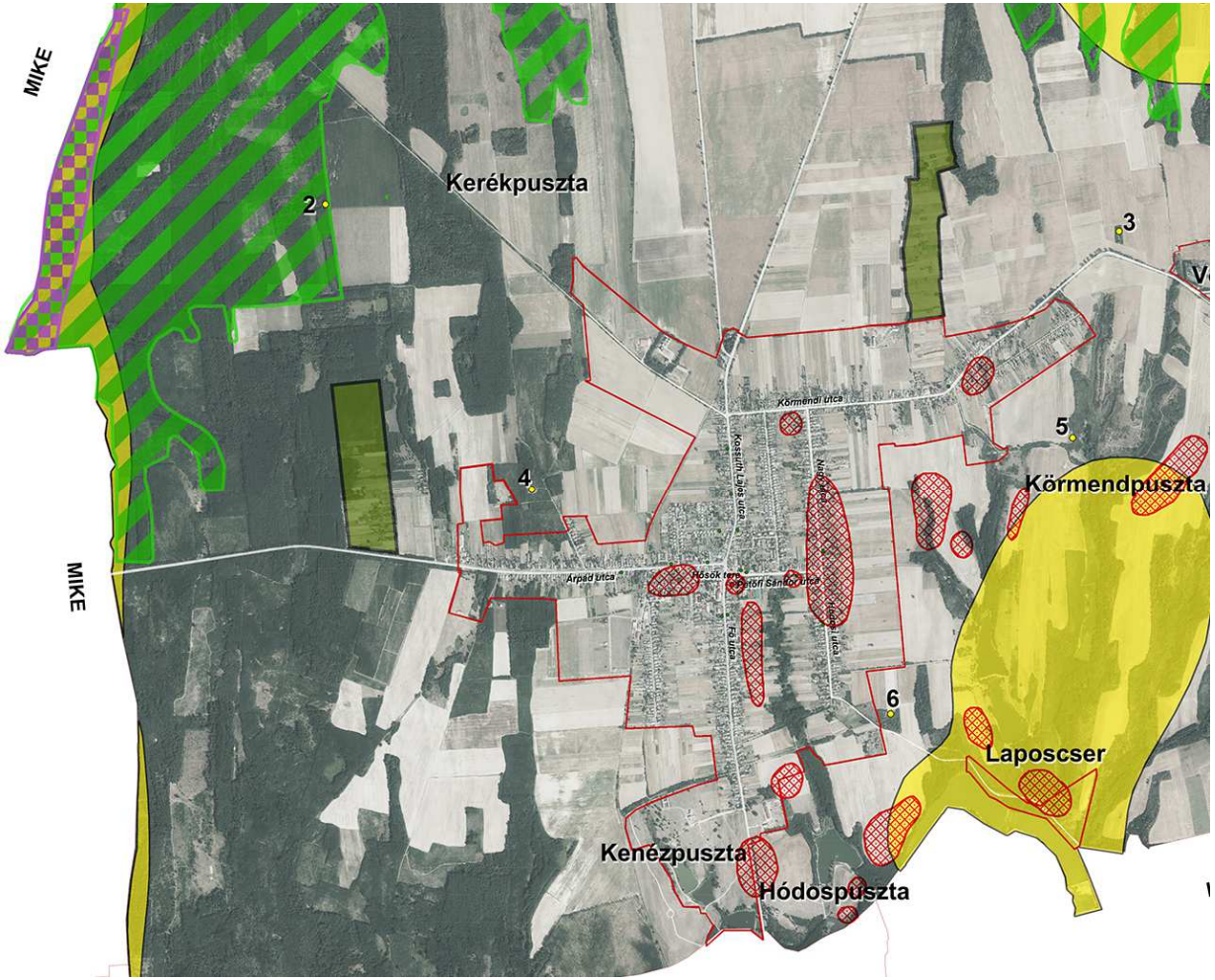

Kadarkút közigazgatási területén két zártkerti településrész található, egy az Árpád utcától északra a Mike felé vezető út mentén, és egy a központi belterülettől északra, a Körmendi utca fölött.

A zártkerti területek jellemzően szőlő-, vagy haszonkert művelésűek, kisebb gyümölcsösökkel, szántókkal, erdőkkel.

A telkeket megközelítő út földes.
A telket határoló kerítés ritka, ha van, vadvédelmi célt szolgál.

Keskeny, hosszú telkek a jellemzők, ahol az épületek gazdasági célt szolgálnak.

A beépítési mód jellemzően szabadon álló.
Az épületek földszintesek, hagyományos szerkezetűek, nyeregtetősek.

4.5. Külterületi településrész

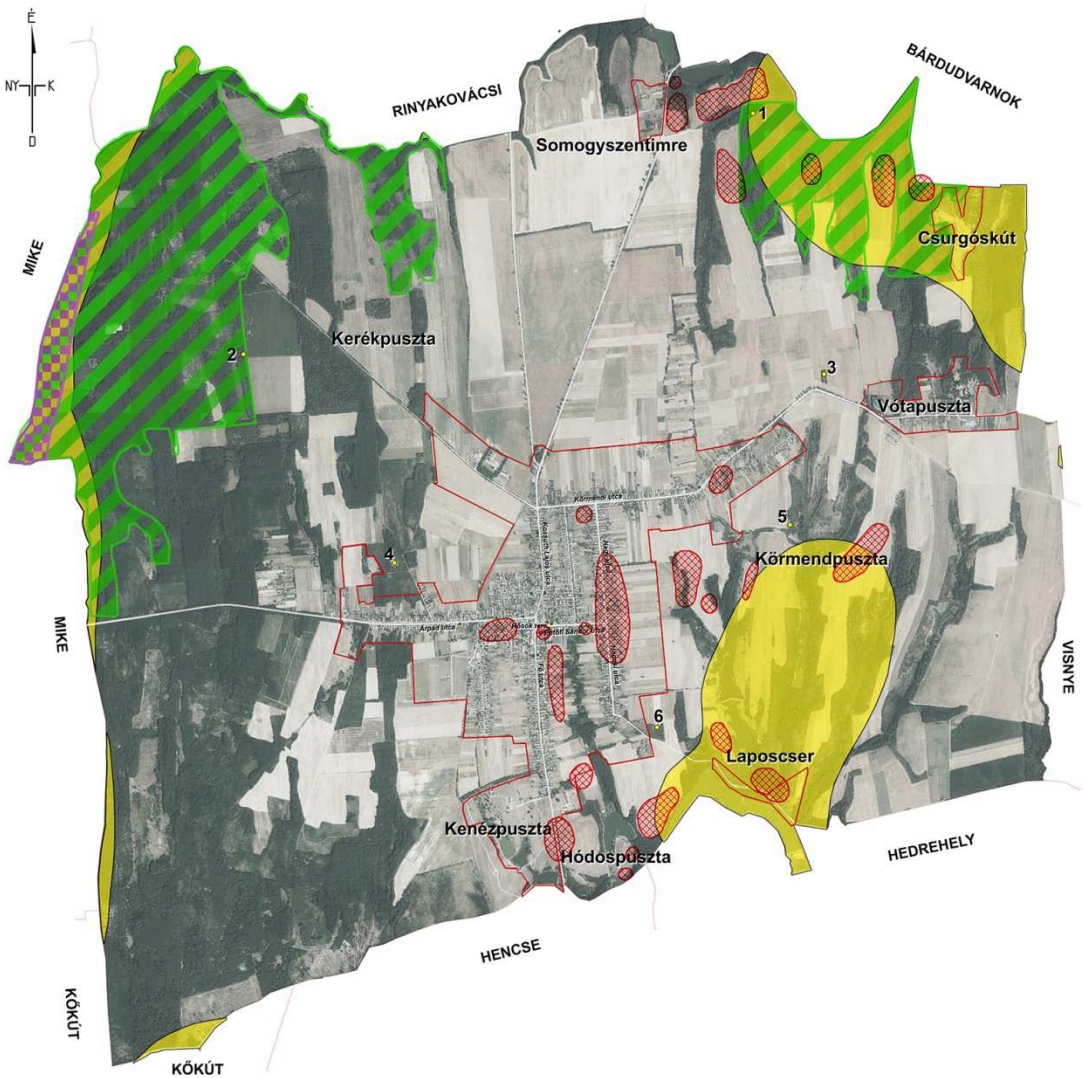

Védett külterületek:

Országos ökológiai hálózat övezetével érintett területek

Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület övezetével érintett területek

Natura 2000 – SPA különleges madárvédelmi területtel érintett területek

Kadarkút város **helyi jelentőségű védett természeti területe** a 0251 a, c és a 0255 b helyrajzi számú terület.

Védett külterületnek tekintjük az egykori falvak emlékét őrző, szépen karbantartott **kegyeleti parkokat**.
Megőrzésük településtörténeti emlékként is szükséges.

Kadarkúton hat régi temető található:

1. Szentimrepusztai temető hrsz.: 0103
2. Kerékpusztai temető hrsz.: 0209
3. Vótapusztai temető hrsz.: 096
4. Izraelita temető hrsz.: 0228/1
5. Körmendpusztai temető hrsz.: 057
6. Hódospusztai temető hrsz.: 044

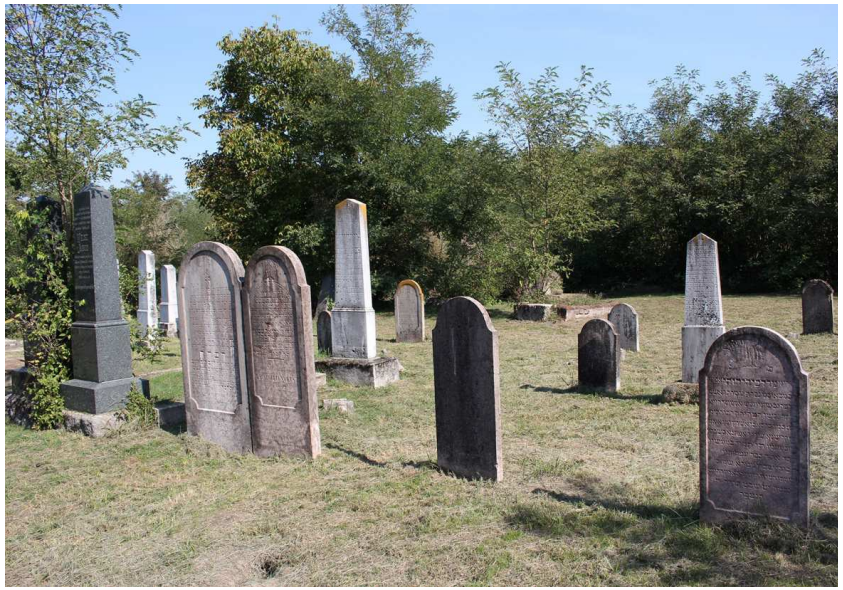

AES TERENE
1877-1964

Egyéb külterületek

a beépítésre nem szánt, védelemmel, belterülettel nem érintett, belterületbe vonásra nem tervezett területek.

Jellemzően szántók, rétek, legelők, erdők, patakok és halastavak.

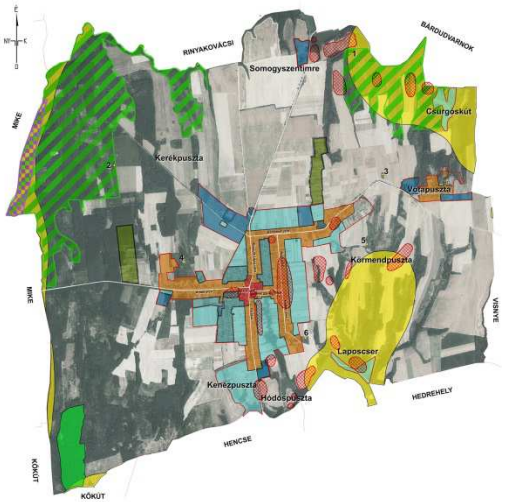

A szántó, rét és legelő művelési ágú mezőgazdasági területek körülhatárolják a belterületet. Épített környezet nem jellemző.

Kadarkút mezőgazdasági területei jellemzően növénytermelés, kisebb területen állattenyésztés rendeltetést szolgálnak.

A be nem építhető mezőgazdasági területek a természetvédelem és a vízvédelem érdekeit szolgálják. Ilyen területek a település délkeleti részén lévő patakvölgyek és a nyugati, valamint északi erdők között lévő foltszerűen előforduló szántó és rét területek.

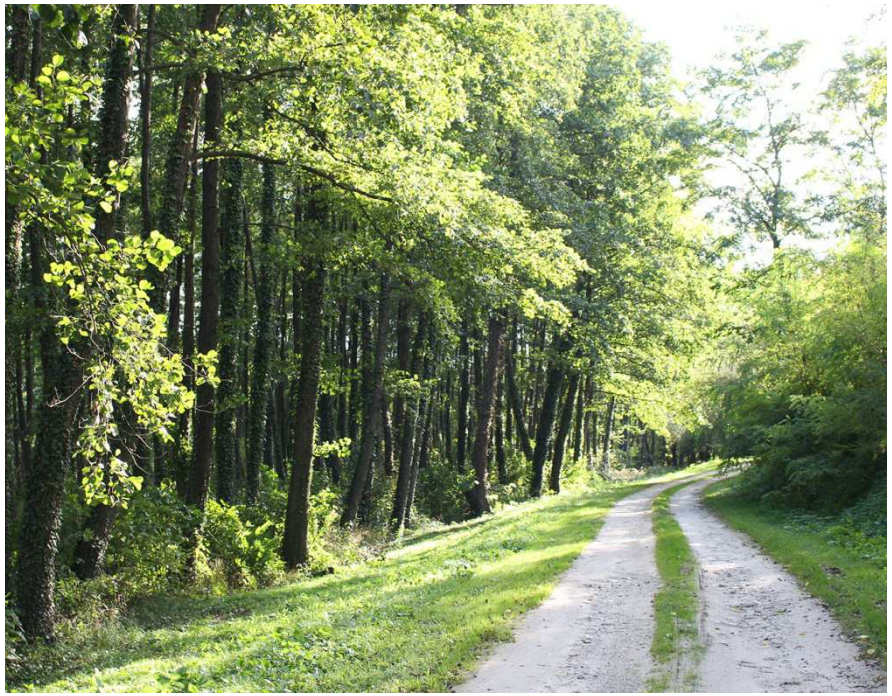

Összefüggő erdőterületek a közigazgatási terület nyugati és északkeleti részén alakultak ki. A város dél-keleti részén a patakvölgyekben szalagszerűen települtek erdők.

Az erdők jellemzően gazdasági rendeltetésűek, védelmi céllal a belterülethez kapcsolódóan, turisztikai céllal Hódospuszta területén találhatók.

A természet- és tájvédelemmel érintett területek a Kadarkút táji és természeti értékei című 3.5. fejezetben tekinthetők meg.

Kadarkút vízfelületeit az árkok, patakok és tavak képezik.

A város északi határában a Szentimrei-horgásztó fogadja a Kaposvár felől érkezőt.

A központi belterülettől keletre lévő patakvölgyekben kialakult szalagszerű halastavak tájképi értéket képviselnek (Tüttösi-halasok, Körmendi-halasok Paphegyi-horgásztó).

A Hencsei-halasok turisztikai és sport területhez kapcsolódnak.

Kedvelt, védelemmel nem érintett, turisztikai erdővel körülvett, igényesen karbantartott tó Hódospuszta területén az Aliréti-horgásztó.

A természet- és tájvédelemmel érintett vízfelületek a Kadarkút táji és természeti értékei című 3.5. fejezetben tekinthetők meg.

5. A településkép minőségi formálására vonatkozó ajánlások
Építészeti útmutató, közterületek településképi útmutatója

5.1. Ajánlások - Építészeti útmutató - Történeti településrész

A történeti településrész beépítettsége kialakult, a történelmi jelentőségű védett épületek, valamint a meglévő, igazgatási, oktatási, kereskedelmi és szolgáltató épületek felújítása, karbantartása indokolt.

A történeti településrészben a lakóépületek sokszínűek, régi és új szépen megfér egymás mellett. A helyi értékvédelemmel nem érintett régi épületek között is találhatók olyan családi házak és melléképületek, amelyek megtartása, átalakítása, felújítása indokolt.

Amennyiben a régi épület elavult, elbontása indokolt, az új épület tervezésénél törekedjünk arra, hogy a ház illeszkedjen a környezetébe. A történeti településrészen többféle telepítés és tömegalakítás található, nézzünk körül, mielőtt telket választanánk.
Ha már tudjuk, hogy milyen környezetben szeretnénk lakni, a telek kiválasztása után nézzük meg a vonatkozó építési előírásokat, helyi építési szabályokat, követelményeket. Az előírások ismeretében álljunk neki a tervezésnek.

Telepítés

A történeti településrészen a családi házak telepítése jellemzően oldalhatáron álló, a tömegalakítás utcára merőleges rendszerű.
Helyenként a telekméret és a kialakult beépítés a szabadon álló elhelyezést is megengedi.

A telepítésnél igazodjunk a kialakult beépítéshez, előkerthez. Az épületet a kialakult beépítésű telekhatárra, vagy annak közelébe helyezzük el.

Ha van előkert, de annak mérete változó, az utcaképbe illeszkedő méretet válasszunk. Ne húzzuk hátrébb, vagy előrébb az épületet a többinél.

Ha nincs előkert, és az épületek az utcafronton állnak, mi is az utcafrontra helyezzük a házunkat.

Az épület tömegalakításában illeszkedjen az utcaképben kialakult állapothoz.
A keskeny telkeknél utcára merőleges hosszházas tömegű, a szélesebb telkeknél utcával párhuzamos hosszházas tömegű kialakítás a jellemző.

Amennyiben a telek szélessége megengedi, és szélesebb házat szeretnénk, illeszkedjünk a kialakult beépítéshez keresztszárnnyal, „T” vagy „L” tömegalakítással.

Magasság

A történeti településrészen a családi házak épületmagassága hasonló, falusias lakóterületen 5 méter.
Kertvárosias lakterületen 5-7,5 méter.

Tetőformától függetlenül az azonos magasságú épületek egységes utcaképet alkotnak. Az alacsony házak közé nem lehet magas házat építeni, mert nem illeszkedik a környezetéhez, a szomszéd lakót is zavarná, leárnyékolná az udvarát.
A szabályozási terv kijelöli azokat a területeket, ahol magasabb épületek helyezhetők el.

Tetőhajlásszög

A történeti településrészen, falusias lakóterületen a családi házak tetőhajlásszöge közel azonos.

A meglévő házak közé épülő új házak, vagy a meglévő épületek új tetőszerkezete akkor illeszkedik a környezetébe, ha hasonló tetőhajlásszöggel épülnek.

A túl alacsony, vagy túl magas hajlásszögű tetőtől az épület elveszíti eredeti arányát, a településkép építészeti arculatát.

Tetőforma

A történeti településrészen a családi házak tetőformája egyszerű. Egyszerűségüket a célszerűség és a gazdaságosság igényei teremtették.

A bonyolult, hivalkodó, céltalanul tördelt geometriájú, gazdaságtalan tetőszerkezet nem illeszkedik a visszafogott formájú épületek közé.

Figyeljünk arra is, hogy amennyiben sátortetős épületek közé építkezünk, mi is sátortetős, vagy kontyolt nyeregtetős épületet tervezzünk, ugyanilyen szempontok alapján, ha az épület az utca felé oromfalas, mi is oromfalas kialakítást válasszunk.

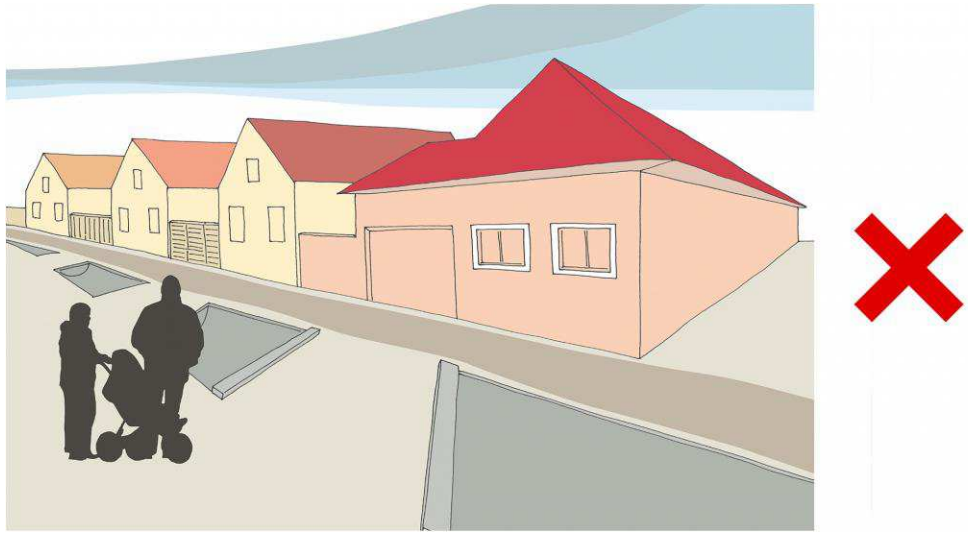

Anyaghasználat (színek)

A történeti településrész színvilága legyen visszafogott, kerülendő a kirívó és feltűnő anyag- és színhasználat.

A főépületnél javasolt a cserépfedés alkalmazása, az indokolt esetben létesülő fémlemez fedés színe illeszkedjen a környezetéhez.

Homlokzatképzés

A történeti településrész épületei jellemzően vakolt felületűek, burkolat nélküliek.

A régi épületek homlokzati felületén sok helyen megmaradtak a tagozatos eresz- és ablakpárkányok, nyíláskeretek, falsávok, egyéb tagozatok és díszítőelemek, melyek megóvása indokolt.

A homlokzat színezésénél javasolt a pasztell-színek alkalmazása, vagy egyszerűen a tört fehér festés választása. A fehér, vagy bármilyen világos szín kellemes hangulatot áraszt a tagolt felületeken is, visszafogott, elegáns külsőt varázsol a háznak.

Amennyiben a tagozatokat más színnel akarjuk kiemelni, a színválasztásnál törekedjünk arra, hogy a falfelület színének az árnyalatát válasszuk. A kiugró tagozatok mindig világosabbak legyenek a háttér színétől.

A lábazat színe mindig sötétebb legyen a homlokzati falfelülettől. Színe lehet a homlokzat színének egy sötét árnyalata, de az is gyakori, hogy egyszerű szürke, vagy a homlokzathoz illeszkedő sötét színt kap.

A homlokzatképzésnél ne feledkezzünk meg a csapadékvíz elvezető rendszerek megóvásáról. Lehetőleg gépészeti berendezést az utcafront felől ne helyezzünk el.

Ajtók, ablakok

A történeti településrészen a régi épületek felújításánál őrizzük meg a meglévő nyílászárók méretének arányát. Az ajtók és ablakok jellemzően keskenyebbek, magasabbak, középen felnyíló szárnyakkal, felülvilágítóval.

Az új ház építésénél is érdemes végigjárni a környező utcákat és átvenni azokat az arányokat, amelyeket a régiek oly bölcsen kitaláltak.

Részletek

A történeti településrészen a részletek gazdagsága teremti azt a hangulatot, amelyet a múlt üzen felénk.
A finom tagozatok, motívumok őrzik a régi idők emlékeit és a mai mesteremberek szakmai elhivatottságát.

Legyünk nyitottak a szépre, ápoljuk és gyönyörködjünk benne.
Járjunk nyitott szemmel és vegyük észre azokat a részleteket, melyek mellett olyan közönyösen elmegyünk.
Igyekezzünk olyan környezetet teremteni a házunk körül, hogy megközelítése is kellemes legyen.

Kerítés

A történeti településrészen jellemzően az áttört kerítések terjedtek el, amelyek teljesen áttört felülettel, vagy oszlopos, lábazattal ellátott kialakítással, fa, vagy kovácsoltvas mezőkkel készültek.

Bármilyen anyagú is legyen, fordítsunk figyelmet a felületek gyakori ápolására, mivel az utca felől a kerítés választja el a magánterületet a közterülettől, mutatva a tulajdonos igényességét, ízlésvilágát.

Kertek

A házunk körül jellemzően elő- oldal és hátsókert határolható le, melyet saját igényeinknek megfelelően alakítunk.
Az előkert és az oldalkert egyfajta díszkert, amit az utcai járókelők csodálnak. Ezek a kertek keskenyek, ezért kisebb növényeket válasszunk.
A hátsókert a mi saját birodalmunk. Alakíthatjuk pihenés céljára, de szolgálhat haszonkertként, konyhakertként is. Kertünkben legyen helye a pihenésnek, a szórakozásnak, az elvonulásnak, vagy baráti összejöveteleknek.
A kerteket úgy tervezzük, hogy igazodjanak a főépület hangulatához, anyaghasználatához. Olyan növényfajtákat válasszunk, amelyek illeszkednek a helyi hagyományokhoz és adottságokhoz.
Figyeljünk arra, hogy ne ültessünk túl nagyra növő fát az épület közelébe azért, hogy gyökérzete ne tegyen kárt benne, és ne árnyékoljon ott, ahol nem szeretnénk. Ügyeljünk arra is, hogy ne takarjuk el épületünk értékes részeit.

5.2. Ajánlások - Építészeti útmutató - Átalakuló településrész

A tömbbelsőkben nyitott új utcákban az építési előírások a szomszédos utcák előírásaival azonosak.

A belterületi határhoz közel eső területek jellemzően falusias lakóterületbe soroltak, a városközpont felé kertvárosias lakóterületek is kialakításra kerültek.

A falusias lakóterületekre vonatkozó ajánlásokat az újabb területekre is lehet alkalmazni azzal a különbséggel, hogy az új osztású területeken nem található védendő történeti érték.

Az új intézményterületek, idegenforgalmi fejlesztést szolgáló területek kialakításánál törekedjünk arra, hogy ember léptékű házak épüljenek. Ezt a magasság szinten tartásával, a tömegek mozgatásával tudjuk elérni.

Javasolt az új épületek arányrendszerét a meglévő épületek arányaihoz igazítani, a megváltozott igényeket kielégítő új formai elemekkel és anyaghasználattal.

Telepítés

Az új osztású lakótelkek szélesebbek és rövidebbek, mint a történeti településrész keskeny, hosszú telkei.
A családi házak telepítése oldalhatáron, vagy szabadon álló.
Az új vegyes területek beépítési módja szabadon álló, lényegesen nagyobb kialakítható teleknagysággal.
A telepítésnél igazodjunk a kialakult beépítéshez, előkerthez.
Új beépítésnél az előkert azonos nagyságú, mértékét jogszabály állapítja meg.
A hátra húzott épület megbontja az utcaképet.
A melléképületek elhelyezése a telek hátsó részében történjen.

Magasság

Az átalakuló településrészeken a magasság az építési előírásoktól függ.
A belterületi határ melletti új falusias lakóterületeknél az épületmagasság a történeti településrész házaival azonos, 5 méter.
A városközpont felé kijelölt új kertvárosias lakóterületek, valamint vegyes területek épületmagassága 5-7,5 méter.
A már beépült területeknél figyelemmel kell lenni arra, hogy ne épüljön alacsonyabb ház a többinél.
Az egységes utcakép azonos magasságú épületekkel jön létre.

Tetőforma

Az átalakuló településrészeken a tetőforma változatos.
Azonos tetőformájú épületek egyenletes utcaképet alkotnak. Az egységesség érdekében az újonnan épülő házaknak is hasonló tetőformával kell épülni.
Eltérő tetőformájú épületek esetén az utcakép nem lesz egységes.

Amennyiben az új házak tetőformája tördelt, mi is hasonló, tördelt formájú tetőt építsünk.

Amennyiben telkünk körül egyszerű tetőformájú épületek állnak, mi is egyszerű tetőformát válasszunk.

Az illeszkedés érdekében javasolt, hogy a tető hajlásszöge közel azonos legyen.

Tájidegen a túl alacsony, vagy a túl magas hajlásszögű tető alkalmazása.
A hagyományokhoz igazodó tető hajlásszöge 32°- 45° közötti.

Anyaghasználat (színek)

Az anyaghasználat és színezés meghatározza az épület illeszkedését a környezetébe.
Megfelelő színhasználat esetén ez lehetségessé válik.

A kisvárosi arculat megőrzéséhez javasolt a vakolt homlokzatfelületek alkalmazása.
Törekedjünk az igényes, visszafogott színek használatára.

Elfogadott és javasolt a bontott tömör tégla burkolatként történő újrahasznosítása.

A nem megfelelő színhasználat esetén nem érhető el, hogy az épület illeszkedjen a környezetébe.
Kerülendő a harsány színek alkalmazása.

Kerüljük a történeti díszítőelemek új épületen történő másolását. Az új épületek a mai kor igényeinek megfelelően épüljenek, mai technológiával, mai, korszerű megoldásokkal és részletekkel.

„A kevesebb több.”

Részletek

5.3. Ajánlások - Építészeti útmutató - Gazdasági településrész

A gazdasági területekre nagyobb telekméret a jellemző, az épületek és építmények szabadon álló beépítési móddal épüljenek. Indokolt nagyobb előkert, és oldalkert tartása.

Az épületek szerkezete és anyaga változó, technológiától, funkciótól függően hagyományos szerkezetek, vagy csarnok szerkezetek. Lehetőség szerint kerüljük a harsány, tájidegen színek és anyagok alkalmazását.

Az építmények magassága változó, elfogadható, hogy a technológiai építmények magassága jóval meghaladja az üzemi épületek magasságát.
Elfogadható, hogy a tető hajlásszöge a szerkezet típusához alkalmazkodjon, a csarnok szerkezetek alacsony hajlásszögű, a hagyományos szerkezetű épületek magasabb hajlásszögű tetővel épülnek.

A telken belüli úthálózat és parkolók kialakítása legyen átgondolt és a közlekedési felületek legyenek burkoltak. A fennmaradó, használaton kívüli területen minél több zöldfelületet alakítsunk ki.

Településképi szempontból javasolt a gazdasági területek növényzettel történő takarása.

Fordítsunk figyelmet a biztonságos és igényes kerítés építésére, karbantartására.

5.4. Ajánlások - Építészeti útmutató - Zártkerti településrész

A telkekhez vezető úthálózat földes, megtartandó.
A telkeket határoló kerítés csak vadvédelmi célból javasolt, vadhálóval, vagy drótháló val.

A területen gazdasági rendeltetésű épületek építése javasolt.
Kerülendő az egyéb melléképületek építése.
A meglévő elavult, használaton kívüli építmények elbontandók, az építési törmelék elszállítandó.

A jellemző szabadon álló beépítési mód megtartandó.
Az épületek földszintesen, hagyományos szerkezettel, magastetős kialakítással készüljenek. Javasolt az egyszerű nyeregtető alkalmazása. A tetők héjazata cserépfedés legyen.

Javasolt fa nyílászárók beépítése, természetes anyagok használata.

A homlokzatok vakolt felülettel készüljenek, javasolt a fehér szín alkalmazása, elfogadható a világos pasztell árnyalatú színezés. A harsány színek alkalmazása kerülendő, nem illeszkedik a tájhoz.

5.5. Ajánlások - Építészeti útmutató - Külterületi településrész

A természet- és tájvédelemmel érintett területeken javasolt a területek beépítetlen jellegének megtartása, megóvása.

A közmű- és elektromos hírközlési nyomvonalas hálózatok és műtárgyaik kiépítésénél, vagy a meglévő hálózatok korszerűsítésénél a műszaki lehetőségek mérlegelésével terepszint alatti elhelyezés javasolt.

Gondoljunk az éjszakai fényszennyezésre is, a világítás kialakítása során csak lefelé világító megoldásokat alkalmazzunk.

A tájképvédelmi jelentőségű területeken a látványvédelem szempontjait kiemelten kell érvényesíteni. Kadarkúton két átalakuló településrész is érintett tájképvédelemmel (Csurgóskút és Laposcser). Ezeken a területeken az új építményeket tájba illesztve kell elhelyezni, az épületeket a helyi építészeti hagyományok figyelembevételével kell megtervezni.

Nem védett beépítésre nem szánt területeken is törekedjünk arra, hogy az építményeket tájba illesztve helyezzük el, valamint hagyományos és természetes anyagokat alkalmazzunk.

5.6. Ajánlások - Közterületek településképi útmutatója - utcák, terek, zöldterületek

Kadarkút város meglévő közterületei közlekedési területek, nincsenek meglévő közterületnek minősülő zöldterületek (közkert, vagy közpark).
A történeti településrészben megjelenő kertek és parkok a telkek zöldfelületét képezik.

A város főterét Hősök terének nevezik, az ingatlan-nyilvántartásban a Petőfi Sándor utca része.
Javasolt a tér rendezése, az emlékművet körülvevő zöldfelület zöldterületbe - közkertbe sorolása.

Szintén javasolt rendezni és zöldterületbe sorolni az Akác Vendéglő melletti Szent István Millenniumi parkot.

A településrendezési tervben jelölt zöldterületek kialakítása még nem valósult meg, az átalakuló településrészen kerültek kijelölésre.

Kadarkút város utcái és terei rendezettek, burkolt felülettel ellátottak, a szükséges parkolók kiépítettek.
A városközpontban a csapadékvíz elvezetése zárt csatornában, egyéb területeken nyílt vízelvezető árkokban történik.

I. Szent István
MILLENNIUM
„2001"

Kadarkút város villamos energia ellátása zömében légvezetékes rendszerű.
A településkép javítása érdekében arra kell törekedni, hogy a fejlesztések során a városközpontban, és a védett területeken földkábeles ellátó hálózatok terveződjenek és valósuljanak meg. A meglévő infrastruktúrahálózatok minőségének javítása indokolt és szükségszerű.

6. Jó példák bemutatása
Épületek, építészeti részletek, kerítések, kertek, zöldfelületek

6.1. Jó példák - Épületek, építészeti részletek, kerítések

A történelmi jelentőségű védett épület helyreállításának jó példája.

A történeti környezetbe illeszkedő épület és kerítés jó példája.

Hagyományos szerkezetű épületen a zöld homlokzat jó példája.

Új építésű épület homlokzatképzésének jó példája.

Történeti településrészen épült új kerítés jó példája.

Átalakuló településrészen épült új kerítés jó példája.

6.2. Jó példák - Kertek, zöldfelületek

Templomkert, temetőkert – az emlékezés, a tisztelet, a hála és a remény kertje.

A városközpontban épített kert és zöldfelület a pihenés, a kikapcsolódás és a közös szórakozás kertje.

A tájban épített kert és zöldfelület a nyugalom kertje.

Kiskertek – az otthon kertje.

7. Jó példák bemutatása
Sajátos építményfajták, reklámhordozók, egyéb műszaki berendezések

A településkép és az utcakép kialakításához az infrastruktúrahálózatok, reklámhordozók és egyéb műszaki berendezések elhelyezése is hozzátartozik.

Az esztétikus településkép kialakítása céljából törekedjünk arra, hogy az új hálózatok és műtárgyaik, ha mód van rá, terepszint alatti elhelyezéssel valósuljanak meg.

A hirdetőtáblák, reklámfelületek, cégérek településképi szempontból sajátos megjelenést és arculatot alakítanak ki.

Kadarkút város utcabútorai és tájékoztató táblái igényesek, szépek, kedvesek, jó példát mutatnak a környező településeknek.

Kadarkút egyes területein csak a szabályozás szerinti reklámhordozó helyezhető el.

A természet- és tájvédelemmel érintett területeken reklámfelület elhelyezésére szolgáló önálló építmény elhelyezése nem ajánlott.

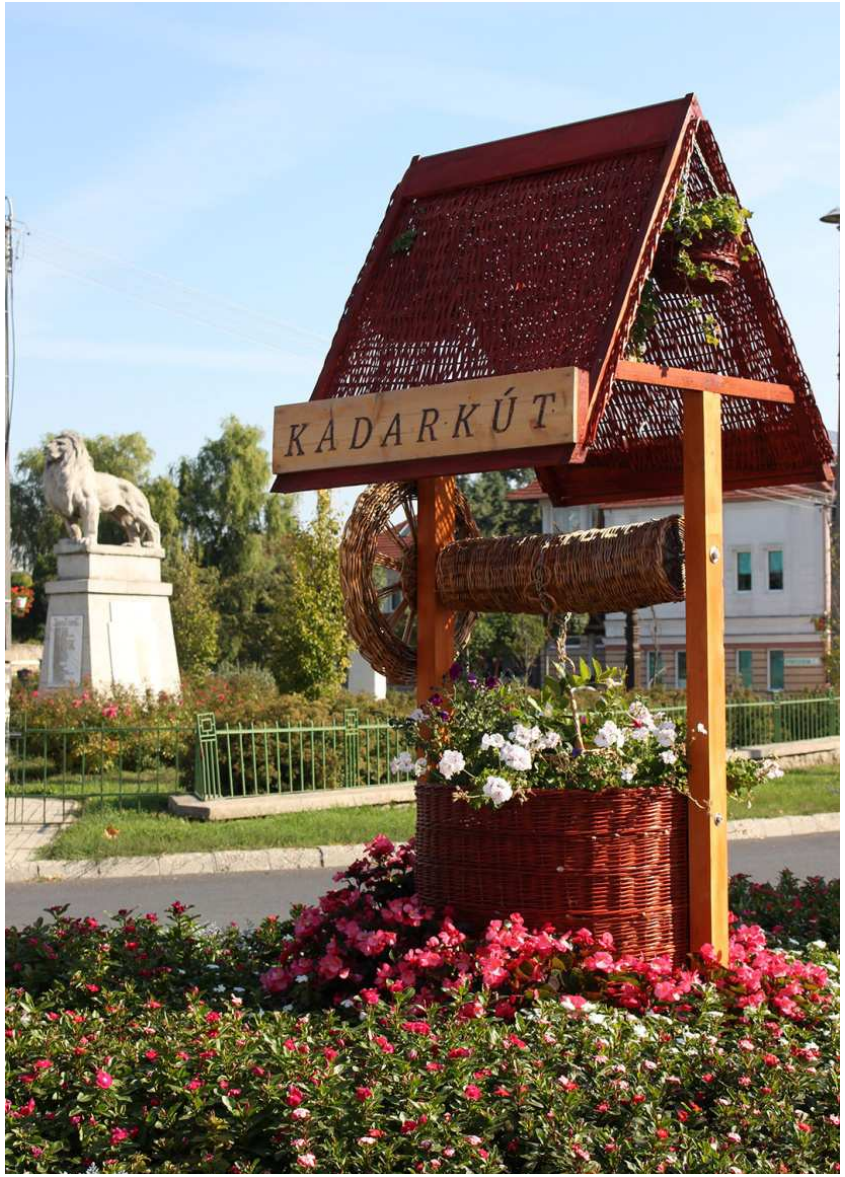
KADARKÚT

VÁROSHÁZA

Felhasznált irodalom:

Beluszky Pál (2005, szerk.): *Magyarország történeti földrajza.* I. kötet. Dialóg Campus Kiadó, Bp.-Pécs.
Csánki Dezső (1914): *Somogy vármegye.* Országos Monografia Társaság, Bp.
Fényes Elek (1847): *Magyarország leírása.* Históriaantik Könyvkiadó, Pest.
Fényes Elek (1851): *Magyarország geographiai szótára, mellyben minden város, falu és puszta, betürendben körülményesen leiratik.* I.-II. kötet . Kozma A, Pest.
Izményi Éva - Nagy Jenő - Troszt Tibor (1998): *Somogy megye kézikönyve.* SZÜV - CEBA KIADÓ, Hatvan.
Puskás Béla (2005, szerk.): *Kadarkút Községtörténeti tanulmányok*. Pethő Nyomda Bt., Kaposvár.
T. Mérey Klára (1962): *Somogy megye mezőgazdasága 1790-1848.* A Somogy m. Tanács, Kaposvár.
Vályi András (2003): Magyar országnak leírása I-III. kötet. Méry Ratio, Somorja.

Internetes forrás:

http://www.ksh.hu/nepszamlalas/tablak_teruleti_14
http://www.takarnet.hu/pls/tknet/hivatalok_p.kozseg_adat?kozsegkod=2854
http://gis.teir.hu/teirgis_kozigazgatas/
https://data2.openstreetmap.hu/hatarok/hatarok.php?hatar=Kadark%C3%BAt
http://www.novenyzetiterkep.hu/node/399#4.3.12.
https://www.google.hu/maps/@46.2434341,17.6142612,14838m/data=!3m1!1e3?hl=hu
Az első katonai felmérés: 1763-1785. – [Elektronikus dokumentum], Bp., *Arcanum Adatbázis Kft.*
A második katonai felmérés: 1806-1869. – [Elektronikus dokumentum], Bp., *Arcanum Adatbázis Kft.*
A harmadik katonai felmérés: 1869-1887. – [Elektronikus dokumentum], Bp., *Arcanum Adatbázis Kft*.

Egyéb források:

A 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendeletben megjelölt államigazgatási szervek adatszolgáltatásai.
Kadarkút város önkormányzati rendeletei és településrendezési eszközei.
Dr. Stadler József - Dr. Torma István (2004): *Kadarkút, Örökségvédelmi hatástanulmány*. Stadler Építész Iroda, Kaposvár.
Kadarkút Város Önkormányzatának légi fotói.
Óvári Róbert – a kastélyépület és park fotói.
Ortofotó (2009-2012)
A kiadványban felhasználásra kerültek a Lechner Tudásközpont példatárának egyes ábrái.